Газета Верховної Ради України

Голос України

№ 61 (2308) ▪ Четвер, 6 квітня 2000 року ▪ Ціна договірна

Уряд контролює ситуацію. І власну моральну політику

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

2

▪ *1483 р. Народився Рафаель Санті, італійський живописець і архітектор, автор «Сикстинської мадонни».*

▪ *1868 р. Винахідник Андрій Власенко сконструював перший зернозбиральний комбайн — «жниварку-молотарку».*

▪ *1917 р. У Києві відбувався Всеукраїнський національний конгрес (близько тисячі делегатів).*

▪ *1989 р. У Нью-Йорку, в Українському робітничому домі, відкрилась виставка, присвячена 175-річчю Т. Шевченка.*

6 квітня

Політики відкривають шлях бізнесменам

Триває офіційний візит в Україну Президента Соціалістичної Республіки В'єтнам Чана Дика Лионга. Сьогодні після обіду Голова Верховної Ради України Іван Плющ зустрінеться з високим в'єтнамським гостем.

Сьогодні відбудуться переговори президентів України та В'єтнаму у вузькому колі. Потім плановано підписання україно-в'єтнамських документів. Завтра Президент В'єтнаму разом з Леонідом Кучмою буде присутній на зустрічі представників українських та в'єтнамських бізнесових кіл.

На папері — забруднювач платить...

Збитки, завдані забрудненням вод Тиси на території України, оцінюються в 750 тис. доларів, а прилеглих земель, площа яких досягла 5,1 тис. га, — у 5 млн. доларів. Причому рівень забруднення важкими металами перевищує граничнодопустиму концентрацію у 5—8 разів. «Це — попередні результати, оскільки забруднення ще триває», — наголосив міністр екобезпеки України Іван Заєць, який повернувся з Будапешта з наради міністрів охорони навколишнього середовища України, Угорщини, Румунії та Словаччини. Там підписано спільну декларацію за підсумками переговорів щодо аварій на румунських гірничодобувних підприємствах.

(Закінчення на 4-й стор.).

Сюрпризів аудит не принесе

Національний банк України проводить вивірення цифрового та фактичного матеріалу проекту документа за підсумками аудиту своїх операцій із золотовалютними резервами. Перевірено операції з 31 липня 1997 року по 31 січня 1998 року і позиції за даними на 31 грудня 1996 року. Аудит здійснила фірма Price Waterhouse Coopers, повідомляє прес-служба Кабінету Міністрів з посиланням на НБУ. Після доопрацювання і підписання документ буде передано МВФ і опубліковано в ЗМІ. На думку Прем'єр-міністра України Віктора Ющенка, це не принесе «ніяких сюрпризів чи питань».

А у вівторок відбулася телефонна розмова Віктора Ющенка з директором-розпорядником МВФ Хорстом Келером, який не виключив можливості відновлення кредитування України за програмою розширеного фінансування (EFF) до закінчення другого етапу аудиту Нацбанку.

Хоча зарубіжна Феміда і «змилостивилася»

Ці два повідомлення надійшли з-за кордону до Ізмаїла та Одеси майже одночасно. Й обидва стосуються пароплавства — Українського Дунайського та Чорноморського морського. Повідомлення, загалом, приємні, такі, що вселяють оптимізм. Та, з другого боку, викликають і чимало запитань...

Отже, повідомлення перше: наприкінці березня нинішнього року Вищий Комерційний апеляційний суд м. Каїра (Єгипет) прийняв ухвалу задовольнити апеляцію ВАТ «Українське Дунайське пароплавство» про скасування рішення суду Південного Каїра від 30.04.98 р. щодо притягнення до відповідальності держави Україна та її міністерств і підприємств за позовом авіакомпанії «Алім Ейрлайнз». Коротко нагадаємо суть справи. Літак, що належав цій єгипетській компанії, ремонтували в Борисполі, замовники й виконавці угоди не зійшлися в ціні щодо оплати послуг, літака затримали. Й ось іноземний авіаперевізник через суд Південного Каїра висуває претензії не до конкретного партнера, а загалом до України, її підприємств і відомств. На суму 12,5 мільйона доларів США. В результаті 13 березня 1999 року (про це наша газета тоді повідомляла) у єгипетському порту Александрія арештовують теплохід «Ізмаїл» Українського Дунайського пароплавства, пізніше — ще два судна цього самого пароплавства: «Художник Пластов» та «Вадим Глазунов».

(Закінчення на 2-й стор.).

Кучма+

Колаж Ганни ЦАБУТ.

Ціни

Паляниці прописане здорожчання

Прес-конференція столичної адміністрації, схоже, стала прелюдією до подорожчання хліба у Києві — місті найдешевшого поки що в країні короваю. Любимий споживачами більш як кілограмовий чорний «Український», приміром, обходиться покупцеві у 60 копійок, починаючи ще з 96-го.

Але, певне, найближчим часом упаде і цей останній бастіон. Незабаром Київрада, повідомив заступник голови столичної адміністрації Юрій Россада, розгляне хлібне питання, бо утримувати таку ціну головне місто країни вже не в змозі. Придбаної ще з осені продовольчої пшениці за старими цінами — по 270—340 грн. за тонну — залишилося приблизно на місяць. Тепер зерно доводиться закуповувати іноді майже втричі дорожче. Але й це робити важко — на біржі попит на збіжжя перевищує пропозицію. У цій ситуації Юрій Россада бачить єдиний вихід: імпортувати збіжжя з Казахстану та Угорщини.

У майбутнього подорожчання («Український», приміром, коштуватиме 1,1—1,2 грн.) є й інша причина. Столичні буханці вивозять з міста, зазвичай — мішками, споживачі Київської та інших областей, де ціни вже підскочили. Тутешнім хлібозаводам довелося істотно збільшити обсяги випікання паляниць.

До речі, запевнили в міськадміністрації, там розглядають можливість запровадження хлібних дотацій для найнезахищеніших верств населення.

Нумо, хлопці!

З травня цього року нафту, газовий конденсат, зріджений газ і побутове вугілля власного видобутку продаватимуть лише на аукціонах.

Коментуючи відповідну урядову постанову, прес-служба Кабінету Міністрів зазначає, що це рішення сприятиме ринковому ціноутворенню на енергоносії, яке спирається сьогодні здебільшого на бартерні операції.

Торги відбуватимуться на біржах, визначених Міністерством економіки на конкурсних засадах.

▪ *У Донецьку на шахті ім. Засядька загинув один гірник.*

▪ *Потужність 2-го блоку Запорізької АЕС підвищено до номінальної.*

▪ *У Києві відбулася урочиста церемонія нагородження лауреатів та переможців всеукраїнської туристичної програми «Кришталевий лелека».*

▪ *У Галицькому винищувальному авіаційному полку ВПС України відбулися льотно-тактичні навчання.*

P.S.

Сусіди завдали нам збитків на 750 тисяч доларів

У номер

■ Київ

Берлін політику схвалює

Перший заступник Голови Верховної Ради України Віктор Медведчук зустрівся з Надзвичайним і Повноважним Послом Німеччини в Україні Ебергардом Гайкеном. В. Медведчук повідомив, що «сьогодні у парламенті відбуваються стратегічно важливі події, які покажуть напрямок розвитку країни на найближчі декілька років, а саме — слухання програми діяльності Кабінету Міністрів». Він також заявив, що «нині створено сприятливі умови для співробітництва між двома гілками влади — законодавчою та виконавчою». За його словами, «поки це існує лише за домовленістю, яку не погано було б закріпити законодавчо і внести відповідні зміни до Конституції».

Німецький посол наголосив, що Берлін з великою увагою і симпатією спостерігає за позитивними змінами в Україні. На думку Ебергарда Гайкена, наша країна нині вступає в нову фазу свого розвитку.

■ Кіровоград

Б'ють по голові

29 березня 2000 року о пів на десяту вечора двоє невідомих жорстоко побили голову Кіровоградської обласної організації Української народної партії «Собор» Геннадія Могилея. Потерпілому надано хірургічну допомогу.

«Собор» не може не пов'язувати напад на Г. Могилея та вкрай неоперативні дії міліції, яка прибула на місце події лише через дві години, з гострою та принциповою критикою, якій Г. Могилей піддав дії місцевої влади.

На жаль, за дні, що минули після нападу на Г. Могилея, обставини злочину так і не з'ясовано.

Вимагаємо від правоохоронних органів якнайшвидшого розслідування справи та покарання винних.

Прес-служба УНП «Собор».

■ Донецьк

Головне — розпускати

«Рішення вже прийнято: референдум відбудеться 16 квітня за будь-якої погоди, — заявив Президент України Леонід Кучма на прес-конференції у Донецьку, коментуючи рішення ПАРЄ. — Якщо на Україну хтось дивиться як на колонію, то він помиляється». Президент вважає, що розмовляти з Україною з позиції сили небажано. Л. Кучма назвав головним серед чотирьох питань майбутнього референдуму питання про право Президента розпускати Верховну Раду, якщо в ній не створено більшість або парламент не затверджує бюджет.

«Для мене головне питання — взаємної відповідальності парламенту і уряду, або ще простіше: є більшість у парламенті — є співпраця, як бачимо це сьогодні», — сказав він.

Під час робочої поїздки до Донецька глава держави також висловив незадоволення роботою енергетичного сектора уряду. «Протягом більш як трьох місяців в уряді лише малюють схеми, а ситуація в енергетиці весь час погіршується», — наголосив Л. Кучма. Якщо такий стан триватиме до 19 квітня, дня засідання Кабміну, то Президент пообіцяв «втрутитися».

■ Х'юстон

74 роки в'язниці на трьох

Як уже повідомляла наша газета, Федеральний суд Південного округу штату Техас (США) визнав трьох українських моряків судна «Чайна Бриз» винними в організації постачання великих партій кокаїну із Колумбії, Греції та Італії. Капітана судна Сергія Курдюкова засуджено до 25 років і 3 місяців ув'язнення. Його другого і третього помічників Сергія Кругляка та Олега Хмизникова — до 24 років і 3 місяців кожного. Заарештованого разом із нашими моряками громадянина Колумбії засуджено до 18 років і 3 місяців позбавлення волі. Громадянина Панами, з огляду на його співробітництво з відповідними американськими органами, засудили лише на 10 років позбавлення волі. Як повідомляє «Інтерфакс-Україна», наші моряки не можуть бути амністовані й мають відсидіти весь термін. З'ясовується можливість їхньої передачі українській стороні для подальшого відбуття покарання в Україні.

■ Фотофакт

На Чорноморському суднобудівному заводі побудовано великий морозильний траулер «Бухта Преображения» для рибалок Далекого Сходу Росії.

Фото Олександра КРЕМКА (ДІНАУ).

Уряд контролює ситуацію. І власну моральну політику

Ранкове і денне засідання 5 квітня

Парламентська хроніка

«Ми мусимо забути про дефіцит бюджету, позабюджетні фонди, заборгованість держави перед громадянами», — так охарактеризував головне завдання Кабінету Міністрів прем'єр Віктор Ющенко, представляючи нову редакцію програми дій уряду. Він переконаний: за підтримки народних депутатів уряд здатний виконати всі положення програми.

І перший крок для виконання програми, стверджує Прем'єр-міністр, зроблено: вдалося прийняти бездефіцитний бюджет. Зросли надходження до державної казни: за три місяці надійшло понад 6 млрд. гривень, що на 1,061 млрд. більше, ніж за відповідний період минулого року. Важливо, що 98 відсотків коштів — уперше — надійшли живими грошима.

Глава Кабінету Міністрів пообіцяв переглянути політику співвідносин державного і регіонального бюджетів. Він також наголосив, що уряд зробить усе для втілення в життя указу Президента про легалізацію тіньового капіталу. За його словами, після затвердження програми приватизації на 2000 рік уряд також змінить її філософію — об'єкти продаватимуться виключно за гроші і публічно, що зробить процедуру приватизації прозорою.

Голова Комітету Верховної Ради з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій Олексій Костусєв, який робив співдоповідь, зазначив: комітет рекомендує підтримати програму дій уряду. Проте водночас він звернув увагу на низку проблем у розвитку економіки. Так, скажімо, на душу населення в Україні виробляється стільки електроенергії, скільки в Китаї чи в Іспанії. Водночас губиться майже п'ята частина виробленої. А в окремих обленерго втрачається від 30% до 45% електроенергії. Олексій Костусєв вважає: електроенергія розкрадається — щомісяця майже один мільярд кіловат-годин на суму 2 млрд. гривень. Однак замість наведення порядку в галузі піднімаються ціни для населення.

Голова комітету ВР звернув увагу на те, що через відсутність продуманої економічної політики щодо транзиту вантажопотоків через територію України, держава щороку зазнає збитків на 2 млрд. доларів. Основним винуватцем у таких втратах співдоповідач назвав міністра фінансів Ігоря Мітюкова.

Народні депутати, які виступили під час обговорення урядової програми, розділилися: праві — критикуючи певну декларативність програми, в основному її підтримали, ліві — зокрема комуністи, однозначно висловили свою незгоду з планом майбутніх кроків уряду.

Проте найбільший резонанс мали виступи лідера Соціалістичної партії Олександра Мороза і голови фракції СДПУ(о) Олександра Зінченка. Олександр Мороз висловив гіпотезу, що цю програму, можливо, виконуватиме інший уряд. А Олександр Зінченко повідомив, що фракція СДПУ(о) утримається від підтримки програми. Об'єднані соціал-демократи вважають, що у програмі немає механізмів реалізації принципів, закладених у програму дій. По-друге, переконаний Олександр Зінченко, уряд слабо опікується соціальною сферою, зростає заборгованість з виплати пенсій. По-третє, у програмі уряду немає навіть натяку на реформи в паливно-енергетичній галузі та агропромисловому комплексі.

Проте після всіх виступів можна очікувати, що все-таки програма дій уряду буде схвалена парламентом.

Із заключним словом на сесії виступив Прем'єр-міністр України Віктор Ющенко.

Володимир КОРОЛЮК.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Хоча зарубіжна Феміда і «змилостивилася»

Шахрайству, що завдало державі величезної економічної шкоди, покладено край. Та чи відповість хто за його наслідки?

(Початок на 1-й стор.).

Теплоходи перебували в єгипетському полоні майже п'ять місяців під загрозою реалізації. Задля погашення, мовляв, суми претензій. А оскільки заарештовані судна за своєю вартістю не покривали й половини згаданої суми, то залишалася загроза затримки нових українських плавзасобів. За таких обставин рейси УДП у район єгипетського Середземномор'я було на тривалий час призупинено... Згодом завдяки зусиллям української сторони — дипломатів, фахівців Одеської облдержадміністрації й самого пароплавства, адвокатів — теплоходи було звільнено, вони прийшли у порт прописки. Та судовий процес у Каїрі тривав. І ось нарешті його завершено. На користь УДП, України. Президент ВАТ «Українське Дунайське пароплавство» Петро Суворов вважає це неабиякою перемогою, що дає змогу морякам-дунайцям знову відновити рейси своїх суден на вигідних лініях.

І це справді так — перемога. Хоча рішення суду в Каїрі не дало відповідей на доволі важливі запитання. Хто компенсує бодай прямі збитки, що їх завдано пароплавству в результаті багатомісячного простою незаконно заарештованих суден? А є ще збитки, так би мовити, непрямі, однак не менш вагомі: вимушена відмова від вантажоперевезень на важливих судноплавних напрямках, втрата вигідних контрактів. Усе це виливається в недоодержання пароплавством, яке і так потерпає в результаті заблокування судноплавства по Дунаю через недавню війну в Югославії, багатомільйонних коштів.

Тепер про повідомлення друге — стосовно ЧМП. Для Одеси (думається, що для Києва теж) воно просто приголомшливе: на судовому засіданні в нідерландському місті Роттердам швейцарська компанія «Планмарин» — багаторічний і один з найбільших кредиторів Чорноморського морського пароплавства — раптом відмовилася від усіх своїх претензій до цієї судноплавної компанії. Так, саме той «Планмарин», якому ЧМП начебто заборгувало близько 68 мільйонів доларів США (в окремі періоди наводили й більшу цифру — до 100 мільйонів доларів) — й ось він відкликає свій позов. Але саме ця компанія протягом шести років буквально тероризувала ЧМП: за її позовами в багатьох портах світу раз-по-раз арештовували, продавали «з молотка» рентабельні судна українського пароплавства, тим самим руйнуючи його фінансово й матеріально, аж поки воно остаточно не сіло на мілину. Той неповний десяток суден, що тепер ще залишився на його балансі (й це із 300 з лишком!), вже нічого й нікого не перевозить — вони знову-таки або під арештом, або на приколі через боязнь бути заарештованими.

Ще тоді, на початку наступу «Планмарину» на ЧМП, багато хто доводив, що всі оті борги — суцільна вигадка, міф, одначе тодішні керівники пароплавства, спільно зі столичними держчиновниками, їх чомусь підтвердили. Й ось аж тепер, на судовому засіданні в Роттердамі, приперті, як то кажуть, до стіни, відчуваючи хиткість своїх позицій, неможливість відстояти їх перед доводами адвокатів ЧМП, авантюристи відмовляються від претензій. Чи, може, їм вже стачить і того, чого нахапали? Тепер важко навіть підрахувати, якої величезної економічної (та й політичної) шкоди завдано в результаті Україні. Досить вже того, що вона втратила колись славнозвісне, одне з найбільших у світі морських пароплавств, у багато разів знизила, а на багатьох лініях взагалі згорнула свої вантажні й пасажирські перевезення, втратила клієнтуру. З нами, хоч як сумно це констатувати, просто перестали рахуватися як з конкурентоспроможною морською державою. Ось ціна претензій «Планмарину» та йому подібних!

Ну, іноземців ще можна якось зрозуміти — навіщо їм дужі конкуренти? А авантюристів — і поготів: чому б не нажитися на дурничку, коли є така змога? Але все оте робилося не без мовчазної згоди, невмотивованої позиції невтручання чи й просто за сприяння високопоставлених українських чиновників та посадових осіб самого ЧМП. Досить, мусимо повторити, вже самого письмового підтвердження отих міфічних боргів на користь «Планмарину». То чи не мав хтось тут свій особистий інтерес? І тепер задовольнимося лиш «милосердним» рішенням зарубіжної Феміди? Нікому жодних претензій? Все шито-крито?

... Є ще й третє свіже повідомлення, що начебто прямо не стосується двох перших, тому на початку цієї публікації його й не згадали. Та все-таки... До Одеси, на постійне місце помешкання, щойно повернувся з Житомирської колонії посиленого режиму екс-президент колишнього акціонерного судноплавного концерну «Бласко-ЧМП» (всі оті статусні «регалії» було свого часу скасовано, пароплавство знову стало державним підприємством) Павло Кудюкін. Нагадаємо: його було засуджено Миколаївським обласним судом на 10 років позбавлення волі за кількома статтями КК України — незаконне відчуження майна пароплавства, порушення валютного законодавства, перевищення посадових повноважень, зловживання службовим становищем, фальсифікація документів. У слідчому ізоляторі та в колонії посиленого режиму П. Кудюкін відбув трохи більш як половину терміну позбавлення волі. Й ось виїзна колегія Житомирського облсуду, розглянувши обставини справи та врахувавши указ Президента України від 9 березня поточного року стосовно хворого в'язня, прийняла рішення про дострокове звільнення П. Кудюкіна з-під варти.

Заради справедливості слід зазначити: започаткували гідну подиву й обурення справу — планомірний розвал ЧМП — ще до П. Кудюкіна столичні «державники», передусім з різних контролюючих та фіскальних органів. Він лиш її продовжив. Як і наступні керівники ЧМП, що змінювалися на «капітанському містку» щороку. Павло Кудюкін тепер достроково повернувся на «згарище», яке колись було могутнім пароплавством (хоча й туди його, напевне, ніхто вже не пустить). А де всі інші? По яких офшорних зонах поховалися? З яких кабінетів керують? Який бізнес, пограбувавши ЧМП, роблять? Ніхто їх, схоже, й не шукає...

І насамкінець ще одне, доволі наївне, мабуть, запитання. А чи не могла б держава Україна, застосувавши свою політичну й правозахисну волю, через міжнародні суди зажадати відшкодування величезних матеріальних і моральних збитків з боку тих, хто їх завдав? І «попутно» бодай звільнити з-під арешту судна, що їх затримують в іноземних портах. Хоч би колишній флагман пасажирського флоту країни теплохід «Одеса», який уже п'ять років очікує своєї сумної долі в Неаполі. То хіба не маємо сил і засобів, аби оту долю теплохода круто змінити, повернути його ЧМП, державі? Чи, може, вони, оті судна, нам уже не потрібні? Згоріла хата — гори, як то кажуть у прислів'ї, і сарай?

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Україна втратила одне з найбільших у світі пароплавств

3. Злидні марнотратства

Енергетика

Останнім часом лунають голоси, що тією чи іншою мірою виправдовують існування тіньової економіки. Мовляв, якби не було тіньовиків, то українському народові не вижити б. Ну мало не рятівники нації, ця «братва». І бритоголова, і тим паче білокомірцева.

Не рятівники. А навпаки, гробарі. Хоча, безумовно, пачка контрабандних цигарок коштує на 30—40 відсотків дешевше, як і контрабандні джинси, дискети, касети... І купувати їх для більшості наших людей приємніше. По-перше, тому, що доступніше. А по-друге, тому, що досі в нашого народу не вивітрився доволі стійкий антидержавний синдром, прищеплений 80-ма роками соціалізму, при якому обдурити рідну державу — немає більшого задоволення!

Але чорт побери! Невже цигарковим димом і відеороликом обмежується життя? Та навіть за всієї своєї масштабності контрабанда нехай і є елементом тіньової економіки, проте все-таки не вона визначає становище в країні, а тим паче в енергетиці. Значно страшніші бартер і неплатежі.

Хоча наші економісти, теоретики і практики, продовжують сперечатися, де курка, а де яйце (чи то пак, бартер і неплатежі породжують тіньову економіку або навпаки), на мій погляд, хрін від редьки не солодший. Бо якщо електроенергію не оплачують, то хто тоді турбуватиметься про її раціональне використання? І не турбуємося.

Наведу лише одну цифру, яка зазвичай не потрапляє до переможних реляцій парадної статистики і яка ось уже з десяток років залишається незмінною. А саме: потенціал енергозбереження в Україні становить від 42 до 48% рівня споживання первинних енергоресурсів! Це не багато не мало — 145—170 мільйонів тонн умовного палива на рік! Або від 10,2 до 12,5 мільярда доларів щороку. Ну як тут не згадати, що всі наші злидні —від елементарного марнотратства!

Легко помітити, що ці цифри можна порівняти з обсягами зовнішнього боргу. Як то кажуть, по грошах ходимо, та лінькі нахилитися. Невже легше канючити в позику?

Увесь світ знає, що під час проведення масових заходів з економії енергії витрати мінімізуються. Якщо ціна одного нового кВт установленої потужності коливається від 1000 до 1500 дол., то витрати на такий самий кВт, але зекономлений, не перевищують 200—300 дол. І термін окупності фінансових вкладів в енергозбереження часто-густо не перевищує одного року!

З цієї точки зору принаймні сумнівними видаються наполегливі спроби визволитися від енергетичного голоду шляхом пошуку власних родовищ газу та нафти. Надто вже ці спроби нагадують більшовицькі напади на економіку. Пригадаймо, що на початку 70-х, коли спалахнула світова енергетична криза, передові країни не кинулися збільшувати обсяги власного видобутку нафти, газу чи вугілля — комори вони прагнули залишити майбутнім поколінням. А щоб зменшити свою залежність від країн ОПЕК, які спровокували цю кризу разовим підняттям цін на вуглеводні, вони почали системно, у масштабах національних програм, повсюдно запроваджувати енергозбережні технології.

При цьому було отримано не тільки прямий, у вигляді сотень мільйонів зекономлених кВт, а й воістину приголомшливий ефект з несподіваного, здавалося б, боку: практично всі енергозбережні технології виявилися постіндустріальними щодо своєї суті! Тобто поліпшили не просто економічні показники, скажімо, виробництва сталі або молока на душу населення, а підвищили якісний рівень життя людей. Мабуть, такою й має бути логіка поведінки людини у створеній нею ноосфері, в сучасному середовищі проживання.

Координати постіндустріального суспільства відомі: мінімізація, якщо не цілковите усунення з виробничих процесів, витрат фізичної праці, збереження довкілля, гранична економія матеріалів, а найголовніше —енергії. Її не тільки треба збирати по крихітках, але так само по крихітках треба й економити. Навчатися того, чого ми не вміємо.

У зв'язку з цим пригадується один епізод. 1963 року на Донецькому металургійному заводі вперше в світі було введено в експлуатацію установку безперервного розливання сталі. Ліцензію на неї тоді ж купили японці. На початок 1974 року — дату урочистого пуску блюмінга 950/900 у Донецьку — в Японії було виведено з експлуатації усі до єдиного стани, що випускали заготовки для виробництва сортового прокату. Їх замінила українська, воістину постіндустріальна, технологія безперервного розливання. Бо УБРС, виконуючи в металургійному переділі функцію блюмінгів, у десятки разів ефективніша. Передусім щодо енергоємності. Саме тому японський метал свого часу задушив усіх своїх конкурентів на світовому ринку. Доки розвинені країни не відмовилися від марнотратних заготівельних слябінгів і блюмінгів.

А в нас ці монстри, створені за технологічними принципами відомим уральським заводчиком Демидовим ще у XVIII столітті, продовжують працювати, продовжують пожирати мільйони кіловат енергії. Саме тому запорізьким автомобілебудівникам вигідніше купувати метал в Угорщині й перти його за сотні кілометрів, аніж через дорогу, на колишньому флагмані листового прокату, знаменитій «Запоріжсталі».

Увесь цей абсурд знову-таки виправдано відсутністю грошових коштів на системне впровадження енергозбережних технологій. Лукавимо, мужики! Програми енергозбереження, чи то державна, регіональна або локальна, розраховано для окремого підприємства, вибудовано за трьома рівнями.

Перший — той, що забезпечує економію від 10 до 12 % від загального потенціалу енергозбереження, зазвичай фінансових вкладів майже не потребує. Ну справді-бо. Для переходу від розрахунків за енергоносії від метричних одиниць до розрахунків за тепловим еквівалентом потрібне хіба що розуміння необхідності та політична воля уряду. А ефект буде величезний. Принаймні, після впровадження у світову практику розрахунків за газ, нафту й вугілля не за тоннами і кубометрами, а за вмістом у них кілокалорій, впали ціни й на первинні енергоносії, і на вироблену електроенергію.

Такі організаційні заходи спричинюють ланцюгову реакцію інженерно-технічних перетворень у промисловості. Настає реалізація другого рівня програм енергозбереження, на який припадає від 12 до 25 % від загального потенціалу.

Прикладом конкретних складових другого етапу може служити встановлення сучасних приладів обліку витрачання енергії споживачами. Електронних лічильників електрики, тепла й газу. Локальна заміна енергоємних машин і технологій. Кожна сім'я, в якій є сучасний телевізор з цифровим зображенням, прекрасно знає, що крім найвищої якості відеоряду та звуку, вони споживають електроенергії у декілька разів менше, ніж попередні.

На жаль, інженери аж ніяк не всіх підприємств мають чітку уяву про енергоефективність нових технологій. Візьмемо теплові насоси. На наших підприємствах їх практично не зустрінеш. Хоча сферу їх застосування не обмежено. Скрізь, де є відхідні низькотемпературні —від 30° до 40° С — потоки теплоносіїв (по суті, на будь-якому підприємстві) використання теплонасосів може призвести до значної (майже 8—17 %) економії первинних енергоресурсів. Теплові насоси — це холодильники навпаки. Низькотемпературний носій, що подається в них, на виході може мати температуру від 80° С і вище, тобто стає цілком технологічним для використання. Вперше про них заговорили в Україні років 15—20 тому. Та ось не приживаються вони в нас, та й годі!

Ще один приклад. Компресорний парк України становлять десятки, якщо не сотні тисяч поршневих машин. І енергію стисненого повітря, яке отримують за рахунок електрики, використовують практично всі підприємства, від молоко- і хлібозаводів до вугільних шахт і хімкомбінатів. Порівняймо: ККД гвинтових компресорів становить 93%, поршневих — 54%. При цьому енергоємність гвинтових нижча у 5 разів! Термін окупності інвестицій — 1,2 року, а загальна економія енергоресурсів (залежно від характеру виробництва) за окремо взятим підприємством становить від 5 до 20%. У масштабах країни це мільйони кВт установлених потужностей. До речі, сумські машинобудівники готові хоч завтра розпочати масштабне виробництво гвинтових компресорів і спровна забезпечити переоснащення парку країни.

Звісно, заходи з енергозбереження другого рівня потребують досить відчутних інвестицій, бо, як правило, зачіпають системотвірні промисловість технології. Але, по-перше, сюди можуть піти кошти, отримані від виконання заходів першого рівня, а по-друге, будь-які витрати на економію енергії перетворюються зрештою на прибуток і для конкретного виробника, і для суспільства загалом. Така діалектика технічного прогресу.

І, нарешті, третій рівень програм енергозбереження. Він найбільш інвестиційноємний, але й такий, що дає найбільший, до того ж системотвірний, ефект. Ідеться про галузеві та міжгалузеві структурні перетворення народного господарства в цілому.

Плани третього рівня енергозбереження, по суті, — плани науково-технічного прогресу в країні. Принаймні, провести між ними чітку межу почасти важко, та й навряд чи треба. Приміром, у чорній металургії. Ясно, що виведення з експлуатації мартенівських печей і заготівельних станів, заміна їх на конвертери та установки безперервного лиття заготовок відповідно дають колосальні обсяги енергозбереження і водночас є технологічним проривом, що потребує великих капіталовкладень.

Повернемося до тієї самої електроенергетики. 270 млрд. кВт годин у 2010 році — цифра, взята, як то кажуть, зі стелі. Перш ніж казати про якусь межу, треба розрахувати економічний баланс держави взагалі.

Питання: з чого при цьому виходити? Із тонн і кубометрів на душу населення, як це робилося за часів СРСР, чи, як усі цивілізовані країни, з критеріїв підвищення якості життя?

Очевидно, якщо ми прагнемо до цивілізованого світу, виходити слід з останнього. А коли так, то треба міняти систему координат передусім у головах, у мисленні наших керманичів. Певною мірою СРСР упав ще й тому, що логіка вищого державного управління нехтувала саме поняття постіндустріального суспільства, всеохопнююче поняття ноосфери.

Між тим, академік В. Вернадський, творець теорії ноосфери, підкреслював, що вона вимагає від усіх членів суспільства, а особливо від його керівників, не звичного побутового чи політичного (читай, кон'юнктурного) мислення, а мислення наукового. Отже, системного, побудованого на глибокому знанні, аналітичного, такого, що враховує якнайбільше чинників, які впливають на розв'язання нагальних проблем і в часі, й у просторі.

Як усякий геніальний учений, В. Вернадський був трохи романтиком. І вимагав від сучасних йому та нам політиків, як, утім, і від нас, «пересічних українців», практично неможливого — мине, мабуть, ще багато років, поки система координат наукового мислення стане звичною і навіть буденною для homo sapiens. Але розпочинати треба вже сьогодні.

Від створення національних програм розвитку країни у будь-якій галузі, й передусім в енергетиці, треба усувати не вчених, а клерків із наших міністерств та відомств.

Ігор НАУМЕНКО,
оглядач.
Фото Валерія ІНЮТІНА.

(Закінчення. Початок у №№ 59—60 за 4—5 квітня ц.р.).

Якщо електроенергія не оплачується, то хто турбуватиметься про її заощадження?

Приватизація

Пікова ситуація

Запорізький алюмінієвий завод потребує втручання парламенту

Так починається лист-звернення до Голови Верховної Ради України І. Плюща та народних депутатів України. Автори — акціонери трудового колективу ВАТ «Запорізький алюмінієвий комбінат».

«Ми вже змирилися з тим, — ідеться в листі-зверненні, — що минулого року під час приватизації ЗАлКу за приватизаційні майнові сертифікати права трудового колективу були обмежені. Тоді на оформлення надали лише 9 днів! Як наслідок — трудовий колектив став власником лише 1,98 відсотка акцій замість 4,65 відсотка, передбачених планом приватизації.

Ще більше стурбувало заводчан рішення Фонду держмайна України стосовно продажу контрольного пакета акцій в розмірі 68,01 відсотка на відкритому аукціоні. Адже якщо ЗАлК опиниться в руках акціонера, не обтяженого інвестиційними зобов'язаннями, подальша його доля стане непередбачувана. Комбінату невдовзі виповниться 67 років — потужності, технологія виробництва нагально потребують модернізації та реконструкції. Для цього треба щонайменше 300 мільйонів доларів капіталовкладень. Комбінат не має таких грошей. Шлях до збереження стабільності, перспективного розвитку один — залучення промислового інвестора як потенційного акціонера».

Акціонери комбінату дуже добре розуміють боргові проблеми держави. Але водночас справедливо ставлять запитання: «Чи можна їх вирішувати, ризикуючи втратою не просто одного з прибавливих підприємств, а й, зрештою, —майбутнього національної алюмінієвої галузі?»

«Ми маємо підстави хвилюватися за гарантії соціальних надбань трудового колективу, — підкреслюють вони. —А це — понад 7 тисяч кваліфікованих, високооплачуваних робочих місць (середня зарплата становить 620 гривень), дійова система соціального захисту для робітників комбінату та ще 2,5 тисячі його пенсіонерів. Яке буде майбутнє заводу? І це тепер, коли трудовий колектив власними силами заклав надійне підгрунтя для подальшого зростання — збудував завод електротехнічної катанки, першу чергу виробництва алюмінієвої фольги, започаткував перехід від виробництва сировини до продукції глибокої переробки. Через це ми не можемо допустити спрощеного підходу до приватизації ЗАлКу, який призведе до економічних й соціальних негараздів. Вважаємо неприпустимим продаж 68,01 відсотка акцій одним пакетом, що дає можливість одному акціонерові встановити повний контроль над підприємством і диктувати свої умови, дбаючи лише про власні інтереси».

Акціонери Запорізького алюмінієвого наголошують також на підтримці позиції Президента України Леоніда Кучми, яку він висловив у одному з інтерв'ю: «Приватизацію проводити треба. Але від принципів, що діяли в нас раніше, треба категорично відмовитися. Продавати треба не через біржі, а на конкурсній основі, гласно, доступно, а не коли одна фірма ділиться на кілька дочірніх, і потім вони між собою торгуються».

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

Хроніка. Факти. Події

■ Токіо

Затверджено нового прем'єра

На засіданні правлячої Ліберально-демократичної партії Японії новим президентом обрано 62-річного Іосіро Морі. Вчора парламент країни затвердив його на посаді прем'єр-міністра. Найвірогідніше, до нового кабінету ввійдуть усі міністри, які працювали з Кейдзо Обуті. У своїй заяві Морі пообіцяв діяти на благо японської нації та продовжити реформи, розпочаті Кейдзо Обуті.

■ Приштина

Восьмигодинна бійка

11 американських і одного польського солдатів зі складу КФОР, а також 14 сербів було поранено під час сутичок у південній частині Косово. Це сталося в селі Севче після того, як війська заарештували серба, в якого було знайдено незаконну зброю. Арештованому сербові вдалося втекти під час сутичок, що тривали майже 8 годин. Серед тих, хто намагався його відбити, дістали поранення 14 осіб.

■ Таллінн

Дорогою до ЄС

Естонія планує протягом року запровадити візовий режим перетинання кордону з Росією. Таке рішення пояснюють вимогами ЄС, членом якого Естонія має намір стати. Мешканцям прикордонної смуги видаватимуть безоплатні річні багаторазові візи. До цієї категорії належать ті, хто має з іншого боку кордону нерухомість, родичів, могили близьких чи є парафіянином місцевої церкви.

■ Страсбург

Спір розв'яже суд

У Європейському суді з прав людини відбувається слухання справи, порушеної проти британської влади родичами 12 мешканців Північної Ірландії. За заявою адвокатів, британські війська в Ольстері в 1980—1990 роки проводили протизаконну політику під назвою «стріляти насмерть». 12 осіб стали жертвами сил безпеки. Відповідно до обвинувачень, британська влада співробітничала з озброєними протестантськими угрупованнями, які вбивали мирних католиків. Лондон відкидає ці обвинувачення.

■ Преторія

Хто призвідник конфліктів?

Екс-президент ПАР Нельсон Мандела звинуватив Велику Британію та США в розв'язанні кількох воєнних конфліктів. У інтерв'ю британській газеті «Гардіан» Мандела заявив, що уряди Великої Британії та США зайшли надто далеко у своїх діях в Іраку та Косово, не заручившися при цьому підтримкою Ради Безпеки ООН. Мандела піддав критиці політику США щодо ООН.

■ Єреван

Замовника знайшли

Колишній міністр оборони НКР Самвел Бабаян визнав себе винним в організації замаху на президента НКР Аркадія Гукасяна. Нагадаймо: замах було вчинено вночі 22 березня. «Мерседес» Гукасяна обстріляли з автоматів Калашникова на Єреванському проспекті. За словами генпрокурора, теракт скоювали «з метою державного перевороту».

■ Сеул

Пішов у баню

13 квітня в Республіці Корея відбудуться парламентські вибори. Голоси виборців кандидати в депутати намагаються завоювати всюди. Навіть у бані. Саме туди прийшов кандидат від опозиційної Ліберально-демократичної партії Лі Чанг-сап.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Фото АП.

У Страсбурзі пильно стежитимуть за ситуацією довкола референдуму

Комітет міністрів РЄ з усією серйозністю поставиться до рекомендації, ухваленої ПАРЄ з приводу українського референдуму. Про це свідчить заява його чинного голови, міністра закордонних справ Ірландії Брайана Коуена. «Комітет міністрів повністю бере до уваги ваше рішення і пильно стежитиме за подальшим розвитком ситуації в Україні», — зауважив пан Коуен, виступаючи перед депутатами ПАРЄ.

Таким чином, заяви деяких українських офіційних осіб про якусь відмінну чи особливу позицію Комітету міністрів і про неістотність рішень ПАРЄ є, м'яко кажучи, недостовірними. Категорично заперечив проти такого підходу й Генеральний секретар РЄ Вальтер Швіммер. «ПАРЄ — рушійна сила нашої організації, — сказав він кореспондентові «ГУ», — і її рішення дуже вагомі. Не слід також забувати, що всі члени асамблеї є членами своїх національних парламентів і мають вплив на уряди країн—членів РЄ». Вальтер Швіммер підтвердив, що асамблея загалом і Комітет міністрів зокрема уважно відстежуватимуть подальший розвиток ситуації в Україні.

А сьогодні у Страсбурзі відбудеться найінтригуюча дискусія — щодо ситуації у Чечні. Як і минулого січня, під знаком запитання поновлення російської делегації. Їх опротестувала група делегатів ПАРЄ під час відкриття сесії. Загальновідома схильність асамблеї до компромісів матиме сьогодні справжнє випробування на міцність. Адже в січні ПАРЄ однозначно постановила: повноваження делегації росіян буде піддано санкціям у разі, якщо бойові дії в Чечні не припиняться. А вони тривають. І тепер асамблеї відступати, здається, уже нікуди. Відступ можливий лише за рахунок власного іміджу.

Зовсім інша, ніж у Росії, ситуація з колишньою югославською Республікою Македонія. Учора після обговорення виконання цією державою взятих зобов'язань процедуру моніторингу проти неї було закрито, що означає визнання здобутків у розвитку демократії та захисті прав людини.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Страсбург.

Альтернативні джерела інформації поза компетенцією МЗС

«ГУ» вдалося дізнатися про позицію українського МЗС щодо інформаційного центру «Вільний Кавказ». Про відкриття інформцентру ми повідомляли вчора.

Керівник прес-служби зовнішньополітичного відомства Ігор Грушко зазначив, що «функціонування таких центрів перебуває за рамками компетенції МЗС». Чому? З тієї простої причини, що відкриття чеченського інформцентру ініційовано легітимним українським суспільно-політичним об'єднанням УНА. Ця ініціатива не суперечить чинному законодавству України, зокрема статті 20 Конституції, в якій сказано: зареєстровані об'єднання громадян для здійснення своїх статутних цілей мають право засновувати ЗМІ. Сам комітет «Вільний Кавказ» не вимагає реєстрації, бо є складовою частиною уже зареєстрованого об'єднання. Окрім того, Україна не має положень, які вимагали б реєстрації прес-центру.

МЗС України заявляє, що «діяльність таких центрів і їхня точка зору на події не віддзеркалює офіційної позиції держави. Це своєрідний протест певних політичних сил, які своїми діями не порушують чинного в Україні законодавства. А держава не застосовує сили до законослухняних громадян».

Тому, заявив «ГУ» Ігор Грушко, у МЗС України викликає здивування «неадекватна реакція» Росії на відкриття інформцентру «Вільний Кавказ». Слід підкреслити, що в Москві відкриття інформцентру розцінили як «демонстративно недружній крок щодо Росії». Про це заявило кореспондентові агентства ІТАР-ТАКС високопоставлене джерело в МЗС РФ. На його думку, місцева влада зобов'язана була стати на заваді відкриття центру.

І. Грушко нагадав: офіційна позиція України щодо подій у Чечні передбачає «цілковите неприйняття тероризму, найманства, агресивного сепаратизму та релігійного фанатизму». За його словами, Україна неодноразово висловлювала підтримку рішучості федеральної влади Росії дати відсіч терористам у рамках конституції цієї держави. Українська сторона занепокоєна кількістю жертв серед мирного населення і становищем біженців із Чечні. Офіційний Київ сподівається, що з припиненням воєнних дій налагодиться мирне життя в цьому суб'єкті Російської Федерації.

Щодо діяльності україно-чеченського інформаційного центру в Києві, то керівник прес-служби МЗС заявив: він знає про створення цього центру, але не має інформації про його діяльність.

«ГУ» хотів би повідомити читачам, посилаючись на власні джерела, що центр діє: проводить тижневі прес-конференції щосереди о третій годині. Крім того, прес-конференції організують у міру необхідності у зв'язку з якимись особливими подіями в Чечні. До київського центру надходять матеріали й відеокасети безпосередньо з місця боїв, а також інформація і від чеченських польових командирів. Як наголосили в інтерв'ю «ГУ» засновники україно-чеченського центру в Києві, вони не ставлять за мету підривати україно-російські відносини. Центр — лише альтернативне джерело інформації.

Яна СТАДІЛЬНА.

На папері — забруднювач платить. На ділі — наші претензії не приймають

(Початок на 1-й стор.).

27 березня Тиса втретє за останні два місяці була забруднена талими водами після розмивання дамби водосховища на гірничодобувній шахті Бая-Борша в Румунії. Згідно з оприлюдненими Міністерством екології та природних ресурсів України результатами останніх досліджень проб води в річці Тиса, концентрація солей важких металів у низці випадків перевищує гранично допустимі показники в 35—45 разів. Понад півтора місяця тому в Тису вже потрапила величезна кількість промислових стоків, забруднених не лише солями важких металів, а й ціанідами.

Як повідомив міністр екобезпеки України Іван Заєць після повернення з Угорщини, делегація мала на меті «активізувати» дії Румунії щодо ліквідації наслідків аварій. Він висловив думку, що Румунія «несповна усвідомила наслідки» цих інцидентів. Румунія визнає заподіяння Україні шкоди, проте вимагає доказів обсягів цих збитків у суді: «Нам треба створити державну комісію з підрахунку збитків і шукати форму їх заяви».

І. Заєць наголосив, що у спільній декларації української делегації «вдалося провести пункт», відповідно до якого «забруднювач платить». Але проблема відшкодування збитків полягає в тому, що існуюча правова база не містить механізмів відшкодування збитків: «Поки що наші претензії не приймають».

На нараді в Будапешті обговорювалося широке коло питань — «від оцінки забруднення та проведення можливих заходів щодо ліквідації наслідків аварії до форм подальшого співробітництва». Міністри чотирьох країн задекларували намір провести інвентаризацію підприємств, які можуть бути потенційними забруднювачами басейну ріки Тиса.

Українська сторона також висловилася за утвердження регламенту співробітництва в басейні ріки Тиса. Учасники наради задекларували намір розробити спільні проекти, зокрема створити «зелений коридор» у басейні ріки Тиса.

Економіка і музика

Рік тому, коли Німецько-український форум тільки організовували, до нього входило близько 50 найбільших концернів, банків, різних громадсько-політичних, спортивних організацій та установ культури. Нещодавно президент форуму і віце-президент концерну «Даймлер-Крайслер» Матіас Кляйнерт вітав вступ до цієї недержавної організації 100-го члена — правлячого бургомістра Берліна Еберґарда Діпґена.

— Ми чимало зробили за рік, — розповідає Матіас Кляйнерт. — Основним нашим завданням спочатку було поширення інформації про Україну як про потенційного партнера для німецьких підприємців, про її значення не лише для Німеччини, а й для Європи в цілому, ознайомлення членів форуму з досягненнями України в різних галузях. Своєрідним підбиттям перших підсумків стала широка громадська дискусія в Берліні, куди було запрошено українських високопоставлених осіб і представників усіх організацій, що входять у форуму. Вона вийшла взаємокорисною, адже за цей час у Києві створено таку саму організацію — Україно-німецький форум на чолі з колишнім головою Національного банку України, а нині Прем'єр-міністром Віктором Ющенком. На мій погляд, таке співробітництво — найліпший засіб підтримати Україну на шляху ринкових перетворень.

Торік під час візиту в Київ Герхарда Шрьодера для проведення політичних консультацій його супроводжувала велика група підприємців — членів форуму. В результаті цієї поїздки досягнуто домовленостей, що їх успішно реалізують. Улітку плановано візит Президента Леоніда Кучми до Німеччини для участі в німецько-українських політичних консультаціях. Ми вважаємо, що торігчне турне членів форуму започаткувало корисну традицію, тож у квітні «Даймлер-Крайслер» знову організує і фінансує таку поїздку до України. Але цього разу — в супроводі популярного в Німеччині Міжнародного святкового оркестру з Людвігсбурга. На концертах, які відбудуться в Києві, Львові, Харкові та Одесі з 20 квітня, виконуватимуться твори Баха і Брамса. Там пройдуть зустрічі членів форуму з представниками бізнесових кіл, установ культури і спорту України, а також міських адміністрацій.

Я радий, що членом Німецько-українського форуму став обербургомістр Берліна Еберґард Діпґен, адже тепер стане можливою тісніша співпраця столиць обох країн. І, сподіваюся, будуть ухвалені важливі та цікаві рішення в цій галузі.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Франкфурт-на-Майні.

Колектив Міністерства закордонних справ України висловлює глибоке співчуття завідувачці відділу науково-бібліографічних досліджень і публікацій історико-архівного управління Колотіловій Любові Миколаївні з приводу непоправної втрати — смерті її матері.

Залишкова наука

До аналізу підсумків бюджетного фінансування науки у 1999 році

Двадцять років тому багато країн розв'язували проблему фінансування довгострокових і, здавалося б, безперспективних науково-технологічних проектів. Частина держав відмовилась від цієї стратегії, а інша група, яка виявила стратегічну далекоглядність і сформувала нову систему фінансування науки, за два десятиліття опинилася серед країн — світових економічних лідерів. Ці події розділили світ на дві групи країн — країни-інноватори, що визначають основні тенденції світового економічного, наукового і технологічного розвитку, використовуючи форвардно-випереджаючі стратегії, і ті, що опинилися серед наздоганяючих. Сьогодні для України настав той історичний момент, коли визначається: серед яких країн буде наша держава в найближчому майбутньому.

Безумовно, проблема нині полягає не в пошуку коштів для фінансування start-up-ів та інших великомасштабних довгострокових проектів, а в тому, що Україна має унікальну можливість вчасно змінити пріоритети економічного розвитку. Йдеться не про екстрене введення в країні основ нової економіки, на зразок відомої і популярної зараз «клінтономіки», а про поступову переорієнтацію на нову модель економічного розвитку відповідно до канонів постіндустріального світу. Парадокс нинішньої ситуації полягає в тому, що країни, які були для нас орієнтиром розвитку (Польща, Угорщина, країни Прибалтики), втрачають своє значення як модельні зразки та реформаторські стратегії. Це є наслідком того, що постіндустрійна економіка змінила напрями розвитку і актуалізувала наукові, освітні та структурно-індустріальні переваги України. Світовий досвід переконливо показує, що економічне зростання сьогодні грунтується на використанні нових знань та високих технологій, при цьому науково-технологічна сфера отримує значну за масштабами державну підтримку. Необхідність цього пов'язана передусім із непередбачуваністю економічних результатів наукових досліджень, проблемами із швидким отриманням прибутку навіть від комерційних ефективних проектів за існуючими системами захисту авторських прав. Найдосконаліший ринок не спроможний забезпечити адекватний внесок у науку — це отримало назву «провалля ринку» (market failure). Аргумент, що ринок у принципі не може гарантувати оптимальний або соціально значимий рівень наукових досліджень протягом другої половини XX століття був найголовнішим під час обгрунтування необхідності державного регулювання (зокрема бюджетного фінансування) науково-технологічної сфери.

Новими рисами сучасної економіки, на які треба орієнтуватись, є комплексні капіталовкладення в людський чинник, відповідно до яких, наприклад у США, 2/3 бюджету витрачаються на освіту, соціальне забезпечення та охорону здоров'я і т. ін. Але найголовніше в тому, що провідними галузями господарства, які забезпечують швидке зростання ВВП, є наукоємні й інформаційні сектори економіки. Саме вони зумовлюють постійний позитивний інвестиційний клімат, основу якого становлять приватні інвестиції, а державі залишається лише підтримка соціальної сфери.

Першим кроком на шляху до коригування пріоритетів розвитку має стати зміна бюджетної методології. Відомо, що наука, освіта та технології в нашій країні залежать від бюджетного фінансування. Держава повинна стати основним інвестором, промоутером і фінансистом національної науково-інформаційної галузі. Найважливіше зрозуміти, що за нових умов вкладення у ці сфери стають не затратними статтями бюджету держави, а основним потоком інвестицій, за сприянням яких науково-інноваційний комплекс за кілька років стане найприбутковішою галуззю економіки і буде забезпечувати основні надходження до казни. Щоб цей механізм запрацював, необхідно створити два замкнені технологічні ланцюжки. Перший з них — це виробничо-інноваційний: «наука—виробництво—освіта», другий — інвестиційний. Створення в Україні основ постіндустріального виробництва повинно привернути до національної економіки увагу західних інвесторів, які за нинішніх умов гостро реагують на розвиток нових сегментів ринку інформації та високих технологій.

Унікальність моменту та економічних шансів України полягає в тому, що цей ринок є не тільки найбільш капіталонасиченим, інтенсивним та єдиним, ще не розділений між найбільшими виробниками. Саме тому вони можуть бути зацікавлені в інвестуванні в новий компактний науково-виробничий сектор, до відомих переваг якого належить високий рівень кваліфікації, урбанізації та відносної дешевизни робочої сили. Треба мати на увазі, що поява західних компаній у цьому секторі економіки закономірно приведе до активізації національного фондового ринку.

Однак західні інвестори — це лише третій, останній, елемент інвестиційного ланцюжка. Насамперед ефективність його функціонування має бути забезпечена національними економічними механізмами, якими повинні стати держава як основний інвестор і гарант і український бізнес як індикатор розвитку економіки країни.

Отож перед Україною постає не звичайна проблема фінансування науки, а необхідність розв'язання дилеми подальшого розвитку: індустріальна або постіндустріальна економіка. Якщо залишиться стара модель без відповідних стратегічних змін, то ми, можливо, зможемо розв'язати короткочасну локальну економічну рецесію, але при цьому спровокувати найближчим часом нову довгострокову структурну кризу.

Традиційно державний бюджет України включає два види фінансування науково-технологічної сфери — базове (фінансування наукових установ) та конкурсне (фінансування конкретних проектів та програм). Фінансування науки з державного бюджету здійснюється за розділом «Фундаментальні дослідження і сприяння науково-технічному прогресу». Також з державного бюджету України фінансується ряд науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, пов'язаних із національною обороною та безпекою, а також за тематикою Національної космічної програми, агропромислового комплексу та промисловості, окремими роботами з ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. Слід зазначити, що протягом останніх п'яти років перелічені бюджетні видатки були майже на порядок нижчі, ніж фінансування за розділом «Фундаментальні дослідження і сприяння науково-технічному прогресу». Крім бюджетного фінансування, науково-технологічна сфера фінансується також через контракти із замовниками, гранти (кошти замовників іноземних держав та міжнародних організацій) та за рахунок інших позабюджетних джерел **(таблиця)**.

У поточних цінах (без урахування індексу інфляції) обсяги фінансування науково-технологічної сфери України протягом 1996—1999 років майже не змінилися. Але треба вказати на різке скорочення питомої ваги бюджетного фінансування в загальних обсягах фінансування науково-технологічної сфери — з 37,4% у 1996 році до 28,8% у 1999 році.

Законом України «Про Державний бюджет України на 1999 рік» видатки державного бюджету за розділом «Фундаментальні дослідження і сприяння науково-технічному прогресу» затверджено у розмірі 511294,2 тис. грн. Але в короткий термін після затвердження бюджету на 1999 рік уряд дійшов висновку, що бюджет потрібно терміново секвеструвати. Постановою Кабінету Міністрів України від 22 березня 1999 р. № 432 «Про обмеження видатків державного бюджету на 1999 рік» було фактично секвестровано державний бюджет через встановлення нових бюджетних призначень — так званих лімітів. Видатки державного бюджету за розділом «Фундаментальні дослідження і сприяння науково-технічному прогресу» було скорочено найбільше із всіх статей державного бюджету — до 402922,5 тис. грн., тобто на 21,2%. Стан фінансування науково-технологічної сфери перебував під увагою Верховної Ради України, яка ініціювала проведення дня уряду з цього питання. Розгляд дещо змінив ситуацію з поточним фінансуванням науки. За наслідками розгляду було прийнято спеціальну Постанову Верховної Ради України від 19 червня 1999 р. «Про стан фінансування науково-технічної сфери в державі».

Таблиця. Загальні обсяги фінансування української науки за рахунок усіх джерел у поточних цінах, млн. грн.

	1996, звіт	1997, звіт	1998, звіт	1999, звіт	2000, прогноз
Фінансування з державного бюджету за розділом «Фундаментальні дослідження і сприяння науково-технічному прогресу»	468,1	341,7	315,1	287,9	506,3
Позабюджетні кошти	58,0	29,5	96,8	90,0	121,9
Кошти замовників України	500,7	448,5	562,2	473,3	718,3
Кошти замовників іноземних держав	170,2	273,8	300,5	277,8	382,5
Інші джерела	53,1	99,9	54,4	133,0	73,8

Джерело: Мінфін України.

Є стала тенденція щорічного зменшення бюджетних витрат на науку. Темпи скорочення витрат на науку за останні роки були в 1,5—2,8 разу більші, ніж темпи скорочення валового внутрішнього продукту та фактичні обсяги державного бюджету. Частка валового внутрішнього продукту, спрямована на розвиток науки, непохитно зменшувалася: 1990 р. — 3,07% від ВВП; 1991 —0,87%; 1992 — 0,77%; 1993 — 0,3; 1994 — 0,4%; 1995 — 0,45%; 1996 — 0,47%; 1997 — 0,5%; 1998 — 0,31%; 1999 — 0,22%; 2000 р. — 0,34%[1]. З наведеного можна побачити, що у 1999 році номінальні обсяги бюджетного фінансування української науки були у відсотках до валового внутрішнього продукту найнижчі за останні десять років.

Це свідчить про те, що наука остаточно втратила своє пріоритетне значення для розвитку країни. А це зумовлює, в свою чергу, загрозу втрати Україною можливостей розвивати та реформувати в подальшому свою економіку на сучасній науково-технологічній основі.

Аналіз звітів про виконання державних бюджетів за останні 7 років свідчить, що структура їх видаткової частини за цей час змінювалася не на користь науки. Сьогодні така ситуація, що навіть чіткий запис у законі України про державний бюджет не гарантує того, що відповідні бюджетні кошти наука отримає. Так, достатньо проаналізувати показники виконання бюджетів останніх років.

Видатки на науку —перший кандидат на фінансове скорочення. Фактично виконання видаткової частини бюджету значно вище, ніж показник фінансування науково-технологічної сфери з державного бюджету. З кожним роком показник скорочення видатків бюджету на фінансування науки збільшується: з 82,5% від плану 1994 року до 56,3% плану 1999 року.

Протягом 1999 року фінансування науково-технологічної сфери з державного бюджету України відбувалося нерівномірно та непропорційно, що істотно впливало на роботу наукових установ і організацій. Насамперед щомісячне фінансування за розділом «Фундаментальні дослідження і сприяння науково-технічному прогресу» здійснювалося вкрай нерівномірно (**мал.**).

Мал. Виконання державного бюджету України в 1999 році за розділом «Фундаментальні дослідження і сприяння науково-технічному прогресу», тис. грн.

80000, 70000, 60000, 50000, 40000, 30000, 20000, 10000, 0

січень, лютий, березень, квітень, травень, червень, липень, серпень, вересень, жовтень, листопад, грудень

Скорочення бюджетного фінансування науково-технологічної сфери відбувається нерівномірно також за окремими статтями розділу. У 1995 році фундаментальні дослідження, пошукові й прикладні наукові розробки профінансовано на 71,3%, державні і міждержавні науково-технічні програми — на 23,7%; наукові частини національних, багатогалузевих і регіональних програм — на 59 відсотків. У 1998 році фундаментальні дослідження профінансовано в обсягах 167,7 млн. грн., що становило 62,0% від плану, розробка перспективних технологій і пріоритетних напрямів науково-технічного прогресу відповідно — 147,3 млн. грн. та 54,4%; а в 1999 р. відповідно: 159,3 млн. грн. і 67,2% та 128,6 млн. грн. і 46,9%.

Слід зазначити, що із загальних обсягів фінансування науки із державного бюджету більш як 17,7 млн. грн. (6,1%) видатків здійснено за рахунок негрошових розрахунків — шляхом взаємозаліків, векселів, взаєморозрахунків за природний газ, тепло й електроенергію.

Фактично ця практика руйнує будь-які спроби вченого та керівника наукового закладу спланувати свою діяльність, бо всі перебувають у стані, коли невідомо, яку програму або конкретну статтю витрат та наскільки буде скорочено. Це непрогнозоване скорочення часто призводить до того, що плануються (та відповідно здійснюються) лише короткотермінові роботи з високою питомою вагою затрат праці (бо оплата праці, врешті-решт, є «захищеною статтею бюджету).

Продовжено практику подальшого скорочення і без того низької частки бюджетних видатків, що розподіляються за конкурсними засадами. В бюджеті 1999 року з виділених на фундаментальні дослідження 159,3 млн. грн., що є найменшим показником за 1996—1999 рр., лише 2,4 млн. грн. (1,5 %) виділено Державному фонду фундаментальних досліджень, тобто було розподілено за конкурсом (відповідно в 1997 — 3,7 млн. грн. та 1,0%; 1998 — 4,0 млн. грн. та 2,4%). Аналогічно зменшено бюджетні видатки на розробку перспективних технологій і пріоритетних напрямів науково-технічного прогресу, які фінансуються за КФК «Державні і міждержавні науково-технічні програми» до 19,1 млн. грн. (31,9% від запланованого). Фактично за конкурсними засадами профінансовано з державного бюджету 1999 року лише 11,6% загальних обсягів бюджетного фінансування розробки перспективних технологій і пріоритетних напрямів науково-технічного прогресу (відповідно в 1996 р. — 32,0%; 1997 — 24,0%; 1998 — 6,6%). Це є продовження застарілої практики пріоритетів радянських часів, коли найголовнішим вважалося базове фінансування наукових установ[2].

Треба зазначити нерівномірне скорочення фінансування за окремими головними розпорядниками коштів. «Найкраще» (до бюджетного роспису) в 1999 році фінансувалися академії наук. Зокрема, Академію медичних наук України профінансовано на 85,3% планових призначень; Національну академію наук України — на 72,9%; Академію мистецтв — на 72,3%; Українську академію аграрних наук — на 70,1%. Держкомнауки було профінансовано лише на 42,6%; Міністерство охорони здоров'я — на 36,2%; МНС — на 31,7%; Міносвіти — на 31,2%.

Погіршилася ситуація із використанням коштів збору до Державного інноваційного фонду. Бюджетною резолюцією, затвердженою постановою Верховної Ради України від 1 липня 1999 року № 795, було запропоновано зменшення для суб'єктів підприємницької діяльності незалежно від форм власності розміру збору до Державного інноваційного фонду з 1 до 0,5 відсотка від обсягу реалізації продукції (робіт, послуг) та в державному бюджеті України на 2000 рік передбачити використання коштів, що надходять до державного інноваційного фонду, в повному обсязі на інноваційну діяльність. Але, на жаль, кошти, які у значних розмірах вилучаються у підприємств всіх форм власності, використовуються не на технологічне оновлення виробництва. Сьогодні простежується чітка тенденція нецільового використання коштів збору до Державного інноваційного фонду. Так, у 1998 році надходження від збору становили 682,6 млн. грн. (73,9% планових завдань року), з них на підтримку інноваційної діяльності через фінансування інноваційних проектів Державного інноваційного фонду — 160,3 млн. грн. (39,7% плану), що становило 23,5% надходжень збору; в 1999 році відповідно — 1066,7 млн. грн. (144,2% планових завдань року) та 248,3 млн. грн. (132,5% плану), або 23,3% надходжень. На 2000 рік вже передбачено нецільове використання майже 80% коштів збору до Державного інноваційного фонду. Сьогодні ніхто не може дати відповідь на запитання щодо того, на які потреби вилучено більш як мільярд гривень у 1998—99 рр. та який ефект буде від запропонованого вилучення ще мільярда гривень у поточному році.

Особлива увага приділяється стійкій заборгованості із заробітної плати. Загальна заборгованість із заробітної плати в галузі «Наука та наукове обслуговування» із всіх джерел фінансування в 1999 році трохи зменшилась. За даними Держкомстату України на 10.01.99 заборгованість становила 123,4 млн. грн., на 10.01.2000 року — 104,1 млн. грн.[3]. Погашення бюджетної заборгованості за 1996—1999 рр. із виплати заробітної плати науковцям здійснено у 1999 році на суму 38,8 млн. грн., що становило 38,8% від потреби. За даними Мінфіну України, на 01.01.2000 р. загальна заборгованість із заробітної плати в галузі «Наука та наукове обслуговування» із всіх джерел фінансування становила 121,9 млн. грн., тобто за рік скоротилася незначною мірою — лише на кілька відсотків.

Значною мірою така заборгованість — наслідок того, що є стала тенденція щодо вчасної несплати від 9,5 млн. грн. (на 10 листопада) до 14,0 млн. грн. (на 10 квітня) щомісячної заробітної плати[4].

Середньомісячна номінальна заробітна плата на одного працівника в галузі «Наука та наукове обслуговування» в 1999 році дорівнювала 218,91 грн. Це становило 123,3% середньомісячної номінальної заробітної плати в Україні (177,52 грн.), але 98,8% середньомісячної номінальної заробітної плати в українській промисловості. За одну відпрацьовану годину працівник галузі «Наука та наукове обслуговування» в середньому отримував 1,86 грн. (в економіці загалом — 1,38 грн., в промисловості — 1,96 грн.). Низька заробітна плата в галузі поєднувалася із незначною диференціацією заробітної плати. Так, більш як 1/5 працівників галузі у грудні 1999 року нараховувалося до 105 грн. заробітної плати. Майже 30% працівників заробітну плату нараховано у межах 105—195 грн., 1/5 — від 195 до 300 грн. Лише 9,0% працівників в грудні нарахована заробітна плата від 500 до понад 1000 грн.

Новацією 1999 року були виплати спеціальних пенсій науковцям, що було передбачено статтею 24 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (набула чинності із 1 червня 1999 р.). За даними Мінпраці України, у 1999 році звернулися за призначеннями пенсій 80 науковців, яким уперше нарахована наукова пенсія в середньому розмірі 281 грн., та 2325 науковців, яким перерахована наукова пенсія в середньому до 173 грн.

Треба зазначити, що всі негативні тенденції минулих років (а особливо 1999 року) тривають і сьогодні. Наука із державного бюджету України в січні—лютому 2000 р. профінансована в обсягах 28,0 млн. грн., що становить 5,5 відсотка від планових 506,3 млн. грн. призначень загального фонду бюджету. Але державний бюджет України виконано за той же період у доходах — на 8,3% та видатках — на 6,8% (загальний фонд річних призначень). Також продовжує діяти і така тенденція — скорочення передусім конкурсної частини фінансування вітчизняної науки — державні науково-технічні програми та наукові частини інших програм профінансовано на 0,6%, Державний фонд фундаментальних досліджень — на 4,5% планових призначень.

Проведене скорочення фінансування науково-технологічної сфери із державного бюджету у 1999 році показало низький вплив на ці процеси органів управління наукою. Відсутність чітко визначених прозорих та зрозумілих процедур і механізмів адміністративно-директивного управління здійсненням державних видатків у науково-технологічній сфері не компенсується економічними механізмами ринкового продажу науково-технічної продукції. Ще сьогодні не ясно, до чиєї компетенції належить контроль відповідності виконання видатків на науку щодо узгоджених пріоритетів розвитку держави.

Аналіз тенденцій змін соціальних видатків бюджету показує, що резерви скорочення фінансування практично вичерпано. На перший план виходить завдання докорінного реформування економіки через прискорення впровадження досягнень науково-технічного прогресу. А це передбачає насамперед політичну рішучість, чіткі розрахунки і найближчих, і наступних наслідків.

Практика XX сторіччя показує, що внаслідок глибоких перетворень у науці, техніці та виробництві з'являються принципово нові підходи, новий зміст і економіки, і побудови соціальних цінностей. Сучасна світова практика показує, що рівень розвитку країни прямо залежить від витрат на науку, освіту, охорону здоров'я та культуру. Такі суспільні видатки — це не примітивне «проїдання» ресурсів, а вкладення у майбутнє нації заради підвищення добробуту людини та конкурентоспроможності самої нації.

Проблема полягає не в тому, щоб знайти кошти для фінансування науки, а в радикальній зміні уявлень про науку. Наука в XXI сторіччі стає найважливішим сектором економіки, основним об'єктом інвестицій, ідеологією глобального гуманітарного розвитку.

Україна має шанс започаткувати в 2000 році створення національної моделі науки та економіки сучасного постіндустріального суспільства. Для цього необхідно докорінно змінити систему взаємовідносин між наукою, державою і ринком. Саме такі перетворення дозволять нашій країні досягти оптимальної стратегії зростання, успішно завершити трансформаційні процеси і знайти своє місце у світовій економічній системі.

Володимир СЕМИНОЖЕНКО,
академік НАНУ, народний депутат України,
депутатська група «Солідарність»;
Ігор ЖИЛЯЄВ,
кандидат економічних наук.

[1] Бюджетні витрати на науку становили: у США — 2,54%; ФРН — 2,26%; Франції — 2,34%, Росії — 0,53%.

[2] У Росії в 1997 році доля бюджетного фінансування фундаментальних досліджень за конкурсними засадами становила 6,75%. У США майже 90% фінансування науки здійснюється на конкурсних засадах.

[3] На 10.02.2000 р. заборгованість у зарплаті науковцям становила 105,8 млн. грн.

[4] В 2000 р. у галузі «Наука та наукове обслуговування» не було виплачено вчасно 10,0 млн. грн. січневої заробітної плати.

Обличчя тисячоліть 2000

III. 1001—1500 рр.

Дмитро Любарт ▶ (?—1385) — литовський князь, у 1340 році проголошений галицько-волинським князем.

IV. 1501—2000 рр.

◀ Іоанн Максимович (1651—1715) — письменник, церковний діч.

Киріак Костанді ▶ (1852—1921) — живописець.

◀ Овксентій Корчак-Чепурківський (1857—1947) — гігієніст, епідеміолог, академік.

Григорій Павлуцький ▶ (1861—1924) — мистецтвознавець, педагог, один з ініціаторів заснування Української академії мистецтв.

◀ Сергій Шелухін (1864—1938) — юрист, політичний і державний діяч.

Іван Їжакевич ▶ (1864—1962) — художник.

◀ Микола Палієнко (1869—1937) — юрист, академік.

Андрій Кіпріанов ▶ (1896—1972) — хімік, академік.

◀ Віктор Косенко (1896—1938) — композитор, піаніст, педагог.

Олександр Ковінька ▶ (1900—1985) — письменник.

◀ Володимир Касьяненко (1901—1981) — анатом, академік.

Павло Кармалюк ▶ (1908—1986) — співак, педагог.

◀ Леонід Кизим (народ. 1941) — льотчик-космонавт.

(№ 47. Далі буде.)

Ведучий рубрики Віталій АБЛІЦОВ.

Про користь звернень і слухань

Щоб бути почутим, треба писати з-за гратів?

Продовження теми

Минув місяць, як Сергія Іванченка перевели із слідчого ізолятора СБУ до столичного СІЗО Держдепартаменту України з питань виконання покарань (у народі —Лук'янівська тюрма). «Голос України» певною мірою причетний до цього погіршення умов утримання підслідчого. Тому вважаємо за обов'язок повернутися до цього факту.

Нагадаємо, Сергій Іванченко затриманий СБУ за підозрою в організації замаху на кандидата у Президенти України, що стався у Кривому Розі у жовтні 1999 року.

14 березня народні депутати України слухали інформацію про дотримання правоохоронними органами конституційних прав людини. На сесії серед інших виступів і заступник голови Служби безпеки України Юрій Землянський. Він, зокрема, сказав, що 24 лютого ц. р. Сергій Іванченко «надіслав заяву на адресу головного редактора газети «Голос України», в якій висловлював думку «про небезпеку свого подальшого перебування в СІЗО СБ України».

Цей лист, а також прагнення уникнути «можливої компрометації слідства», за словами пана Землянського, і стали причиною переведення Сергія Іванченка до СІЗО на Лук'янівці.

То що це коїться, люди добрі? До «Голосу України» надходять тисячі листів, у яких читачі радять, пропонують, бажають, застерігають і просять, просять, просять. Та їх, як правило, влада ігнорує. Чому б у такому разі нашій славній Службі безпеки не перейнятися проблемами співгромадян? Чому б не реагувати так оперативно і по-діловому на їхні звернення, як ефективно відреагували на листа Іванченка? Невже всім, щоб бути почутими, треба писати з-за гратів камер СБУ?

Втім, повторимося, редакція листа Іванченка із слідчого ізолятора Служби безпеки не отримувала. Чи взагалі писав його підслідний?

Ми вирішили з'ясувати це у нього через адвоката.

— Сергій Володимирович підтвердив, що заяву на ім'я головного редактора «Голосу України» він писав, — зазначає захисник Анатолій Стусенко. — Але на умови утримання не скаржився. Про те, що в редакції немає його листа, дізнався з газети.

Куди ж діваються звернення заарештованого? Чи, бува, не для мемуарів залишаються вони у слідчих?

Адже не знайшли адресатів численні письмові послання Іванченка до державних мужів, правоохоронних органів, редакцій газет тощо.

Це засвідчила авторові старша донька підслідного Наталія, якій після багатьох клопотань усе-таки вдалося зустрітися з батьком.

— Він осунувся, змарнів, — розповідає Наталія Сергіївна. — Скаржився на сильний головний біль, рецидиви хронічних захворювань. Але тримався мужньо, цікавився долею інших підслідних, просив підтримати їх. Підтвердив, що погіршили йому умови не за його бажанням, тому наполягатиме на поверненні в СІЗО СБУ.

А ще Сергій Іванченко має намір домагатися від слідства дозволу на оформлення батьківства. Досі йому не надали можливості заповнити відповідну анкету, яку ще два місяці тому передали слідчому із загсу Кривого Рога. Обвинувачений позбавлений і права оформити шлюб з Інною Чирченко, своїм другом і матір'ю дівчинки.

Певне, недарма Сергій Іванченко звертався до Уповноваженої Верховної Ради з прав людини. І не випадково народні депутати слухали інформацію правоохоронних органів про дотримання в Україні тих самих конституційних прав. Шкода, що коефіцієнт корисної дії цих звернень і слухань дорівнює...

Втім, не наша справа оцінювати діяльність Уповноваженого і Верховної Ради. Вони, хочеться вірити, про свій імідж подбають самі.

Іван ІЛЛЯШ.

«Рогата смерть» нас не дістала

До 55-річчя Перемоги: солдатські історії

Серпень 41-го. Балтійський флот залишав Таллінн. Наш сторожовий корабель «Буря» у складі ескадри останнім йшов у Кронштадт. І було видно як на долоні, що творилося попереду.

Разом з військами евакуйовувалися і транспортні кораблі, переповнені цивільними людьми. Бойові йшли в кільватер, всі інші — як могли. Німецькі літаки заходилися сипати на них бомби, мов картоплю з мішків.

Неподалік від Фінської затоки нас зустріли німецькі підводні човни, а в повітрі знову з'явилися ворожі літаки. Але минулося. І ось йдемо затокою. Попереду «Сніг» — такий же сторожовий, як і наша «Буря». Ніде нікого, незвично тихо, як у вусі, сонячно й ясно. Наче війна зосталася десь далеко. Наш кок Баранов кличе снідати. Тільки-но я вмостився з чавунком, як пролунав потужний вибух. Де? Звідки? Що? За хвилину вгледіли: «Сніг» підірвався на міні і уже до половини просів у воду. Наш корабель збавив хід, та командир Олексій Маклецов одержав наказ: не зупинятися. Було чути, як з потопаючого «Снігу» кричали моряки:

— Прощавайте, братці! Відомстіть за нас фашистам!

Пішли фарватером — і теж потрапили на мінне поле. Міни по курсу, міни ліворуч, міни праворуч. Ні обійти, ні обминути. Не пригадую, за чиєю командою, але ми на носі корабля почали зустрічати міни довгими жердинами, обмотаними лахміттям. Один сміливо, бо куди діватися, «натикав» міну і обережно штовхав — вів її поза корпусом корабля. Далі інший, мов естафету смерті, перехоплював у свої руки жердину, проводжаючи «рогату смерть» далі уздовж корабля. Потім третій, четвертий — до самісінької корми. І так годину, другу, третю...

Я був у цім ланцюжку третім. Володя Коваленко «ловить» чергову міну, передає її Кондрашову. Той, широко розставивши ноги, стояв якраз біля полубака. І чи спіткнувся об нього, чи наш корабель хилитнуло, але раптом посковзнувся і випустив жердину з рук. Ми всі завмерли й похололи — ні слів, ні жестів. Все? Міна повільно гойдалася майже впритул з кораблем. На шкафуті біля борту знаходився помічник командира лейтенант Олександр Осипченко. Він щось прошепотів побілілими губами. Я спіймав на собі його погляд. І без нього вже було зрозуміло, як діяти. Стрибонув за борт, не вагаючись. Обережно підплив до міни, намацав її гладеньке місце, уперся в нього долонею — і чимдуж відштовхнувся ногами від корабля. Наверху хлопці оговталися, подали мені кінець і витягли разом з жердиною.

Анатолій САВЧЕНКО, інвалід війни.

Дніпропетровськ.

Принеси, лелеко, і їй долю...

Теореми буття

Бабці Секлеті Парчук не вистачило грошей на рейсовий автобус. Тож, незважаючи на свій поважний вік (а їй далеко за сімдесят), вирішила дістатися до свого села Зарічне попутками. Рада від того, що нарешті прилаштувалась в авто з комфортом, старенька розговорилась:

— Оце від онуки Лесі з Рівного добираюсь. Вона мені на дорогу дала грошей. Та я її не послухала і взяла квиток тільки до Костополя. Аж тут ви, дякувати Богу.

За онуку душа болить: і гарна вона в мене, і хазяйновита, і добра. Як може, то завжди мені якусь копійку вділить, хоча зараз і безробітна — мусила до приватника на базар найнятися продавцем. І грамотна — інститут закінчила в Тернополі. А тільки Бог не дав їй щастя — не знайшла собі пари. Оце вчора сиділи з нею ввечері на кухні, а вона мені:

— Бабцю, коли я на роботу ходила, не любила вихідних. Тоді мені не було до кого в квартирі озватися. А зараз теж. Хоча й намерзнусь за день на базарі, у ці стіни йти не хочеться...

— Нічого, доню, може, й у тебе доля знайдеться, — втішаю її, і сама хочу вірити в те, що кажу.

А вона мені:

— Бабцю, переїздіть до мене, удвох же веселіше.

— А на кого хазяйство покину? Город? Я ж без роботи захирію, — кажу їй на те, а сама думаю: навіщо тобі той причеп у хаті? Може, сама ще кого стрінеш, а зі мною, з таким «приданим», навряд чи хтось оком кине в твій бік.

Я вже якось була в онуки півтора місяця взимку. Це щоб дров зекономити. То сусідка написала листа: мовляв, гайда, Секлето, додому, бо ж хату твою не встерегли. І справді, хтось зазіхнув на покійного чоловіка кожух, на ряднину та кілька тернових хустин. І горілку, яку я берегла на чорний день, теж поцупили. Певно, якогось п'янички робота. Їх у селі без роботи бозна-скільки вештається. А як щось підсобіть, то відразу півлітра правлять.

...Я на старість одинокою залишилась. Чоловіка мого першого вода забрала. Я пожурилася, але через кілька років вийшла заміж удруге — у селі без господаря дуже важко. Дітей ми з ним не нажили, але до моєї доньки Варі він, наче до рідної, горнувся. Й онуків любив: Леся була «його» онукою, а Олексій, що зараз на Уралі живе, — «моїм». Але тоді й не думала, що на старість знайду розраду в Лесі. Микола мій ще нестарим від раку помер. А донька від такої ж хвороби у сорок шість спочила... Це тільки я на цім світі забарилася...

Листи від Олексія довго йдуть, та й рідко пише. Зате Леся то до сусідів дзвонить, справляється про моє здоров'я, то пару слів у листі черкне. Все ж світліше на душі від тих звісточок.

Я оце, бувало, по місяцю не відповідала: то закручусь за роботою, бо ще ж кабанчика, курей тримаю. Та й не дуже грамотна я до письма: прошу когось із сусідських дітей. Так ви знаєте, що моя Леся придумала? За кожен лист мені премія — то 5 гривень, то 10, це вже як у неї виходить. Тож іду до сусідського Васька і кажу: «Хочеш цукерку — пиши».

Знаю, що їй, онуці, нелегко: у місті ж, самі знаєте, все з магазину. Правда, сидори інколи передаю в Рівне. А як умру, не хочу, щоб онуку похорони обтяжували. Оце коли вона приїхала до мене, я завела її у хлів і показала хреста та гроба, яких зробила для себе. То довго плакала онука, бо ж я у неї одна залишилась. Але я втішала: що поробиш, доню, хто народився, той мусить умерти.

Одинокою бути дуже важко. У молоді літа хочеться ласки, щоб тебе любили, на старість — щоб було до кого озватись. Ось у мене у дворі лелеки на стовпі гніздо звили. Навіть вони, птахи Божі, і ті в парі. Аж любо дивитись на них. От би моїй Лесі принесли долі. А то не раз чула від неї: «А може, мені, бабуню, дитинку усиновити?». Тільки куди їй зараз до цього? Сама ледве виживає...

Записала Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Хтось зазіхнув на декілька хустин старенької

ВАТ «КИЇВОЗДОББУД»

Повідомляє своїх акціонерів, що загальні збори товариства відбудуться о 15 годині 21 червня 2000 року за адресою: Музейний провулок, 2в.

Реєстрація — з 14-ї до 15-ї години.

Порядок денний:

1. Звіт та висновки ревізійної комісії.
2. Звіт про результати господарської діяльності та затвердження балансу ВАТ «Київоздоббуд».
3. Вибори голови та членів правління.
4. Вибори голови та членів спостережної ради.
5. Вибори голови та членів ревізійної комісії.
6. Розподіл прибутку за 1999 рік.

Правління.

До відома громадськості

ТОВ «Торговий дім РЗВА»

(адреса: м. Київ, вул. Металістів, 17, тел./факс 444-63-01) подав до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу ліцензії з постачання природного газу за нерегульованим тарифом, за місцем здійснення заявленої діяльності — Україна.

ВАТ «Кам'янець-Подільський приладобудівний завод»

пропонує:

Теплолічильники ультразвукові УВЛ-01 «Смотрич» Ду15-1000 мм, пірометри переносні та стаціонарні — ціни договірні.

Блоки управління електропневматичні БУЕП-5 для компресорних газорозподільних станцій, газопроводів — 822,

редуктор тиску з фільтром РДФ — 3 — 102

фільтри повітря ФВ-6, ФВ-25 — 35 ÷ 40 грн.,

фільтри газові побутові (ФГБ-4м³, 6м³, 10 м³/год) 30 ÷ 72 грн.,

терморегулятори кімнатні — 66 грн.,

стабілізатори повітря СДВ — 228 грн.,

пристрої терморегулюючі ТУДЭ ІМ ÷ 12М (-60° С + 1000° С) — 108 ÷ 618 грн.,

пристрої терморегулюючі ТДЭ 4МІ ÷ 8МІ — 189 грн.,

датчики реле температури ТА — 28 грн.

Побутові електрошафи жарочні «Імпульс» — 160 грн. ÷ 180 грн.

Електроплитки одноконфорні — 72 грн.

Електроплитки 2-% конф. — 126 грн.

Електрокаміни — 52-50 грн.

Електрорадіатори — 156 грн.

Арматуру для змивних бачків — 12-15 грн.

Телефони: (03849) 33-2-23, 3-90-20, 63-1-07.

Факс 33-2-03.

Арбітражний суд Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, Майдан Незалежності, 1) порушив справи про банкрутство:

— ТзОВ українсько-німецького спільного підприємства «Українська експортно-імпортна компанія», код 22769588 (32300, м. Кам'янець-Подільський, вул. Огієнка, 49, кв.1, р/рахунок 2600914151056001 в Кам'янець-Подільському відділенні Хмельницької філії Укрінбанку);

— ТзОВ «Ісіда», код 22772720 (32300, м. Кам'янець-Подільський, вул. Маршала Харченка, 2, р/р 2600121 в Кам'янець-Подільській філії АППБ «Аваль»);

- ТзОВ «Агром'ясопродукт», код 30246404 (32300, м. Кам'янець-Подільський, вул. Маршала Харченка, 2, р/р 26004214 в Кам'янець-Подільській філії АППБ «Аваль»;

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються в місячний термін з дня опублікуввання оголошення.

До уваги акціонерів Корсунь-Шевченківського закритого акціонерного товариства **«Світоч-Рось»**.

Правління додатково вносить до порядку денного чергових загальних зборів акціонерів товариства, які відбудуться 20 квітня 2000 року, такі питання:

8. Зміна назви товариства.
9. Включення (виключення) засновників товариства.
10. Затвердження нової редакції статуту товариства.
11. Зміни до установчого договору товариства:

— Статтю 6 викласти в такій редакції:

Для забезпечення діяльності товариства ствоюється статутний фонд у розмірі 280762,3 (двісті вісімдесят тисяч сімсот шістдесят дві гривні тридцять коп.) грн., який поділено на 28076230 (двадцять вісім мільйонів сімдесят шість тисяч двісті тридцять) акцій номінальною вартістю 0,01 грн.

— п.2 статті 7 виключити.

— п.1 статті 8 виключити.

12. Зміна назви дочірнього підприємства **«Світоч-Рось-Реалізація»**.

Арбітражний суд Одеської області (65032, м. Одеса, проспект, Шевченко, 4) за заявою Ширяївського безбалансового територіального відділення Одеської дирекції АК АПБ «Україна» порушив справу № 17-2-21/7640 про банкрутство малого підприємства «Услуги населению».

Одеська область, смт. Ширяєве, вул. Коробченко, 27, кв. 3, р/р № 26008207257001 у Ширяївському територіально—відокремленому безбалансовому відділенні Одеської дирекції АК АПБ «Україна», МФО 328566, ЗКПО 09328564.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Арбітражний суд Закарпатської області (88008, м. Ужгород, пл. Народна, 4) порушив справу № 5/190 про банкрутство ВАТ «Севлюш-Сир» (90300, Закарпатська область, м. Виноградів, вул. Комунальна, 1; р/р 26004200421002 у Виноградівському відділенні АПБ «Україна», МФО 312099, код 00445535.

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Закрите акціонерне товариство **«Екселенс і К°»** (ідентифікаційний код 25285446) повідомляє про реорганізацію у товариство з обмеженою відповідальністю **«Екселенс і К°»**.

До уваги акціонерів

Запрошуємо Вас прийняти участь в загальних зборах акціонерів **ВАТ СБМУ-35**, які відбудуться — 22 травня 2000 р. о 12.00 за адресою: м. Одесса, вул. Рішельєвська, 38. Телефони для довідок: 22-81-36, 22-60-37.

Реєстрація проводитиметься в день проведення зборів з 10.00 до 11.45.

Порядок денний:

1. Звіт правління по виконанню рішення прийняті на попередніх зборах.
2. Звіт голови і членів правління про підсумки діяльності за 1999 р. та напрями діяльності на 2000 рік.
3. Звіт ревізіонної комісії.
4. Звіт спостережної ради.
5. Затвердження річного звіту та балансу за 1999 рік.
6. Вибори в ревізійну комісію та спостережну раду.
7. Різне.

Для реєстрації акціонери повинні мати при собі паспорт.

ОАО «Севастопольский Маяк»

уведомляет, что общее собрание акционеров состоится 21 апреля 2000 года по адресу: г. Севастополь, Фиолентовское шоссе, 1 с дополненной повесткой дня:

1. Отчет правления о финансово—хозяйственной деятельности ОАО за 1999 год и утверждение годового отчета.
2. Отчет ревизионной комиссии.
3. Отчет наблюдательного совета.
4. Довыборы в состав правления.
5. Изменение состава наблюдательного совета.
6. О целесообразности существования Дочерних предприятий в составе ОАО «Севастопольский Маяк».

При себе иметь паспорт, представителю акционера доверенность, оформленную в соответствии с Законодательством.

Правление ОАО.

ВАТ «Завод залізобетонних виробів № 1

повідомляє, що 7 квітня 2000 року о 13—й годині відбудуться загальні збори акціонерів у приміщенні актового залу товариства за адресою: м. Київ, вул. Марка Вовчка, 18.

Порядок денний зборів:

1. Звіт правління про підсумки роботи ВАТ за 1999 фінансовий рік.
2. Висновок ревізійної комісії ВАТ щодо балансу ВАТ за 1999 фінансовий рік.
3. Затвердження внутрішніх нормативних документів ВАТ, а саме: регламента загальних зборів акціонерів, положень про спостережну раду, правління та ревізійну комісію ВАТ.
4. Внесення змін до статуту ВАТ.
5. Затвердження умов договору з незалежним реєстратором ВАТ.
6. Затвердження форми випуску акцій ВАТ.
7. Обрання персонального складу спостережної ради, ревізійної комісії та правління ВАТ.

Реєстрація учасників зборів відбуватиметься з 10-ї до 13-ї год. 7 квітня 2000 року.

В повестку дня общего собрания акционеров **ОАО «Севастопольский «Маяк»**, которое состоится 21 апреля 2000 г. по адресу: г. Севастополь, Феолентовское шоссе, 1, вносятся следующие изменения:

1. Пункт 4 повестки дня дополнить и читать в следующей редакции — «Довыборы в состав правления, отзыв председателя правления, отзыв председателя правления и перевыборы членов правления».
2. Пункт 5 повестки дня дополнить и читать в следующей редакции — «Изменение состава наблюдательного совета, отзыв председателя наблюдательного совета и перевыборы членов наблюдательного совета».
3. Включить в повестку дня дополнительные вопросы:

— «Отзыв председателя ревизионной комиссии и перевыборы членов ревизионной комиссии ОАО»;

— «Внесение изменений и дополнений в устав ОАО»;

— «Внесение изменений и дополнений во внутренние нормативные акты ОАО».

Акционер, владеющий в совокупности более 10% акций ОАО.

Втрачене свідоцтво про державну реєстрацію ВАТ «Бердичівський комбінат хлібопродуктів» від 19 травня 1998 року, № 288, видане Бердичівським міськвиконкомом, вважати недійсним.

Фирма **ООО «Гермес-Холдинг»** (код ОКПО 30360221), сообщает о своей ликвидации, претензии принимаются в течение месяца по адресу: 61001, г. Харьков, ул. Саратовская, 44, тел. 101-479.

Государственная налоговая инспекция в Киевском районе г. Одессы сообщает, что арбитражным судом Одесской области возбуждены дела о банкротстве:

1. № 17-2-3/61 о признании банкротом МЧП частного предприятия «Ольвик», юридический адрес: г. Одесса, ул. Варненская, 25, р/с 26008325 в КБ «Одесса-Банк» г. Одессы, МФО 328102.
2. № 17-2-21/7639 о признании банкротом ООО «Одиссей», юридический адрес: г. Одесса, ул. Фонтанская дорога, 58, р/с 2600231366 в АБ «Пивденный» г. Одессы, МФО 328209.
3. № 17-2-3/62 о признании банкротом ООО «Любава», юридический адрес: г. Одесса, ул. Ак. Глушко 11, кв. 80, р/с 26009533 в КБ «Одесса-Банк» г. Одессы, МФО 328102.
4. № 17-2/7581 о признании банкротом МЧП «Агат», юридический адрес: г. Одесса, ул. Костанди, 180, р/с 26008653 в КБ «Одесса-Банк» г. Одессы, МФО 328102.
5. № 17-2-3/63 о признании банкротом ООО «Альтаир», юридический адрес: г. Одесса, ул. Черноморская дорога, 123/2, кв. 20, р/с 2600130083 в КБ «ФЭБ» г. Одессы, МФО 328599.
6. № 17-2/7580 о признании банкротом ЧП фирмы «Агропромсервис», юридический адрес: г. Одесса, ул. Ак. Вильямса, 46/3, кв. 36, код 23859340.
7. № 17-2-21/32 о признании банкротом МЧП «Никас и К», юридический адрес: г. Одесса, ул. Терешковой, 2, кв. 11, р/с 2600830011981 в Киевском отделении УСБ г. Одессы, МФО 328414.

Кредиторам, а также возможным санатором направлять заявления с имущественными требованиями к должнику в месячный срок с момента опубликования объявления по адресу: г. Одесса, проспект Шевченко, 4. Арбитражный суд Одесской области.

Арбітражним судом Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) порушено провадження у справі про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Дніпропетровський металургійний завод ім. Петровського» (код ЄДРПОУ 05393056).

Поштова адреса боржника: 49610, м. Дніпропетровськ, вул. Маяковського, 3. Банківські реквізити боржника — р/р 26001132019002 в КБ «Приватбанк» м. Дніпропетровськ, МФО 305299.

Номер справи — Б 2/29-2000.

Відомості про розпорядника майна — Завертайний Ігор Борисович, ліцензія № 000022.

Кредитори у місячний строк з дня опублікування оголошення подають в арбітражний суд письмові заяви про грошові вимоги до боржника, а також документи, що їх підтверджують. Копії зазначених заяв та доданих до них документів кредитори надсилають боржнику.

Правление Закрытого акционерного общества **«А В К»** уведомляет своих акционеров о проведении общего собрания акционеров, которое состоится 25 мая 2000 года в 13.00 по адресу: Донецк, ул. 1-я Александровка, 9.

Повестка дня:

1. Об изменениях в составе наблюдательного совета общества.

Регистрация акционеров начинается за 30 минут до начала собрания.

Председатель правления ЗАО «А В К»
А. И. Гончаренко

Арбитражным судом Днепропетровской области возбуждено дело о банкротстве ООО ЭИПКФ «Супер-Европа», дело Б24-231 от 24.11.1998 г.

Имущественные требования принимаются в течение 1 месяца.

Підприємство з іноземними інвестиціями **«Асеа Браун Бовері Лтд.»** ЄДПРОУ 21664678, адреса: м. Київ, 01103, б-р Дружби Народів, 28, повідомляє про свою перереєстрацію у зв'язку зі зміною назви на Підприємство з іноземними інвестиціями «АББ Лтд.».

Кузнецовське відділення Володимирецької об'єднаної ДПІ Рівненської області повідомляє, що арбітражний суд Рівненської області порушив справу про банкротство ЗАТ «Магнум-Інтернешенел» № 3/325-Б/99 (34000, Рівненська область, м. Кузнецовськ, код 22566989, р/р 26007016549, МФО 333539 відділення в м. Рівне, «Укрексімбанк»).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються судом у місячний термін з дня опублікування оголошення за адресою: 266023, м. Рівне, вул. Відінська, 10.

Государственная налоговая инспекция в г. Енакиево сообщает: арбитражным судом Донецкой области (83105, г. Донецк, б. Пушкина, 34) возбуждено дело № 15/35 б о банкротстве МЧП «Польский и К» (86400, г. Енакиево, ул. Тиунова, 162, ОКПО 20340117, р/с 26000301635333 в Енакиевском отделении АК ПИБ, МФО 334215.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются на протяжении месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Харківської області (61022, м. Харків, площа Свободи, 5, Держпром, 8-й під'їзд) порушив справу № 5236/7-74 від 21 грудня 1999 року про банкрутство ВАТ пивзавод «Івановський» м. Харків, вул. Котлова, 76, п/р 26004200252001 у Центральному відділенні АК АПБ «Україна» м. Харкова, МФО 351340, код ЗКПО 00377710.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Донецької області (83000, Донецк, б. Пушкина, 34) порушив справу № 24/39б про визнання банкрутом ТОВ «Магнат» (Краматорськ, Донецької обл., р/р 2600098455, ВІД. Укрсоцбанку).

Вимоги кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Сумської області (244000, м. Суми, вул. Рибалка, 2) порушив справу № 1651-7/121 від 21.05.99 р. про банкрутство дочірнього підприємства «Темп» АТ «Промтовари».

Юридична адреса:

244021, м. Суми, вул. Кірова, 110. р/р 26090446 в ОД УСБ м. Суми, МФО 337018, код ОКПО 23631855.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

У номер

■ **Полтава**

Бомбардувальник приземлився у... музеї

Стратегічний ракетоносій-бомбардувальник Ту-160 з бортовим номером 26 здійснив свій останній політ з Прилук до Полтави. Як повідомляє наш власний кореспондент Григорій Гринь, літак стане експонатом місцевого музею авіації та космонавтики під відкритим небом. Бо нині його знято з озброєння в нашій країні у зв'язку з її без'ядерним статусом. Доля всього парку машин цієї серії, які несли службу в Полтавсько-Берлінському полку важких бомбардувальників, уже відома: більшість передано Росії на сплату боргів, частину порізано на брухт за міжнародними домовленостями і тільки цей, за номером 26, буде музейним експонатом.

До речі, в колекції музею вже є Ту-16, Ту-22К, Су-15. Незабаром сюди надійде ще 7 льотних зразків.

■ **Кіровоград**

Закурив і відправив сім'ю на... цвинтар

Трагедія сталася в селі Ново-Петрівці Маловисківського району. Від отруєння чадним газом тут загинуло четверо людей. Двоє з них діти: чотирирічна Надія і трирічна Вероніка.

Вранці першого квітня сусідів насторожило те, що в будинку, мешканці якого не звикли рано вставати, горить світло. Запідозривши неладне, почали стукати в двері. Проте ніхто не відгукнувся. Коли увійшли до оселі, перед очима постала жахлива картина: на долівці, скоцюрбившись, лежали мертві дівчатка. В іншій кімнаті — їхній батько зі співмешканкою.

— Укотре до трагедії призвело паління в ліжку в нетверезому стані, — зазначила інспектор центру громадських зв'язків управління державної пожежної охорони УМВС України в Кіровоградській області Наталя Дубровська. — Пожежі як такої не було. Від цигарки почав тліти матрац, люди загинули від отруєння чадним газом.

■ **Київ**

Пристрасті за Ромео і Джульєттою по-новому

10—11 квітня у Національній опері — велике балетне свято. Знову, вже вчетверте, відбудеться фестиваль «Серж Лифар де ля данс». Присвячено його видатному хореографу і танцівнику, уродженому киянину —Сергієві Лифарю.

Знову фестиваль прийматиме гостей з далекого і близького зарубіжжя, причетних до мистецтва танцю. Окрасою програми має стати прем'єра балету «Ромео і Джульєтта» за хореографією Сержа Лифаря. Поставили відомий твір на сцені Національної опери України провідні хореографи з Гранд-Опера (Париж). Останніми роками стало очевидним, що завдяки творчій співпраці майстрів балету різних країн фестиваль здобув неабиякий авторитет у світі.

Реалії

Голодні бунти пенсіонерів

Не витримали нерви в пенсіонерів села Великий Кучурів Чернівецької області. Доведені до відчаю та злиднів через постійні затримки з виплатою пенсій, вони сіли на рейки й перетнули шлях міжнародному потягові Москва — Софія. Лише після того, як представники місцевої влади пообіцяли виконати їхні вимоги, рух на цьому відрізку залізниці було відновлено.

Із подібними вимогами приїхала до Чернівців і група пенсіонерів з Герцаївського району. Коли в облдержадміністрації їх відмовилися вислухати, бабусі перекрили головну транспортну магістраль в обласному центрі. Після того, як влада пообіцяла виплатити заборговані пенсії, сільські «ходаки» роз'їхалися по домівках.

Василь БАБУХ.

Від південної ласки до зимової казки

Виставки

У столичному Палаці спорту другий день триває VI Міжнародна виставка «Україна: подорожі й туризм»—2000. Вона представляє найрізноманітніші види і напрями туризму. Це курорти, морські та річкові круїзи, спортивні й пригодницькі тури і багато іншого.

Участь у виставці беруть провідні туристичні фірми України та іноземні компанії з більш як 40 країн світу. 5—6 квітня виставка відкрита лише для відвідувачів-фахівців, а 7—8-го — і для широкого загалу.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Автомобільні «емігранти»: «молодим» усюди в нас дорога, а «старим» — підвищений тариф

Минулого тижня Кабінет Міністрів видав постанову, відповідно до якої збільшується віковий ценз ввезених в Україну автомобілів із 5 до 8 років і знімаються всі обмеження митної вартості, що були раніше.

Обмеження за віком до 5 років автомобільні «емігранти» одержали в 1998 році в період активної підтримки урядом спільного інвестиційного проекту Запорізького автомобільного заводу і корейської фірми «Деу». У зв'язку з цим потенційні водії ввозили машини за дорученням. Така форма транспортування власності через кордон України митним збором не оподатковувалася.

Нині ліквідується мінімальна митна вартість, установлена на рівні 5000 доларів. А самі митники на практиці зрозуміли абсурдність цієї суми: заводська вартість машини, ввезеної, скажімо, із Росії, часто була значно нижча від вартості митної.

Як повідомив голова Митної служби України Юрій Соловков, тепер із автомобілів братимуть податок із фактичної заявленої митної вартості.

З ініціативи української митної служби в країні оголошено автомобільну «амністію» всім машинам, що потрапили в Україну за дорученням. Юрій Соловков не розраховує на стовідсоткову реєстрацію «тимчасовців», проте якщо легалізується хоча б третина з них, бюджет додатково одержить від цього 120 млн. грн. на рік. До того ж Україна частково реабілітує себе в очах Європейського союзу, з яким раніше підписала меморандум про вільну торгівлю і в який аж ніяк не вписуються обмеження із ввезення автомобілів.

Проте, за словами головного митника країни, ми повинні захистити наш ринок від автосміття і головне — не нашкодити собі. Соловков підтвердив, що у зв'язку з обмеженнями за віком авто зменшилися надходження до держбюджету.

У 1996 році митні платежі з автомобілів становили 334 млн. грн., а в 1999-му — 149 млн. Тому запроваджується тарифна сітка на марку автомобіля, обсяг двигуна, час виробництва даного транспорту і т. д. Чим старіший автомобіль, тим вища тарифна ставка.

Ольга ВІТЕР.

Спорт

Реброва поки що не продають

Футбол. Розмови про те, що форварда київського «Динамо» і збірної України Сергія Реброва мріють побачити у своїх складах власники багатьох іменитих клубів Європи, чути щодня. Остання з них — про перехід українського бомбардира нібито до «Парми».

Італійська преса стверджує, що спортивний директор пармезанців Фабріціо Ларіні (чомусь у Москві) зустрічався з представниками «Динамо» і мав з ними розмову.

Працівники прес-служби ФК «Динамо» (Київ) звернулися по роз'яснення до першого віце-президента клубу Ігоря Суркіса. Той у категоричній формі спростував публікації в італійській пресі.

Друге побачення все вирішить

Розпочалися чвертьфінали Ліги чемпіонів з футболу. Мадридський «Реал» — недавній суперник наших динамівців — приймав нинішнього володаря Кубка чемпіонів, англійський «Манчестер Юнайтед». Слід сказати, що господарі грали значно краще, ніж проти киян. Утім, пригадаймо: динамівці обрали тактику, котра зв'язувала мадридців, як кажуть, по руках і ногах. Одне слово, диктували суперникові умови протягом великого відрізка ігрового часу. А тут уже «Реал» був активною стороною. Однак усе закінчилося мирно — 0:0.

Тепер у Манчестері на королівський клуб чекає нелегке випробування. Важко повірити в те, що «МЮ» віддасть ініціативу і діятиме від оборони. Вдома цей клуб практично не програє.

В іншому поєдинку португальський «Порту» зіграв унічию — 1:1 — з мюнхенською «Баварією». Ці м'ячі забили бразильські легіонери: у господарів свій дев'ятий м'яч у нинішньому турнірі забив Маріо Жардел, а в баварців — Пауло Сержіо.

Отже, утворився нульовий варіант. І все має вирішитися під час другого побачення цих команд.

Молодіжна збірна України (гравці до 18 років) у ці дні в Києві проведе два товариські матчі з турецькими однолітками. Підопічні Анатолія Крощенка готуються до відбіркових матчів за право виступати у фіналі чемпіонату Європи проти збірної Північної Ірландії.

На фінішній прямій

Хокей. Добігає до кінця регулярний чемпіонат НХЛ. Незабаром визначаться 16 команд — учасниць розіграшу Кубка Стенлі. Таке право вже виборов клуб «Торонто», за який виступає наш Дмитро Христич. А «Баффало» Олексія Житника бореться за це право. Ось результати трьох останніх матчів: «Тампа-Бей» — «Бостон» — 5:4, «Атланта» — «Філадельфія» — 3:5, «Вашингтон» — «Оттава» — 0:4.

В. Б.

Редактор номера Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 179041.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
Зам. 0312061.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України
Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України:
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції:
03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-63;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 441-86-50, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець – Верховна Рада України